

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Warszawa, dnia 15 czerwca 1961 r.

Nr 6

SPIS TREŚCI:

Dział A

	str.
Poz. 54 — uchwała Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 21 lutego 1961 r. w sprawie dalszego rozwoju pracowniczych ogrodów działkowych w latach 1961—1965	102
„ 55 — wyjaśnienie Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 7 kwietnia 1961 r. w sprawie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie ogólnych warunków higieniczno-sanitarnych w nowo budowanych lub przebudowywanych zakładach przemysłowych (Biuletyn CRZZ Nr 10, poz. 206 oraz Dz. U. Nr 53, poz. 316)	104

Dział B

Poz. 56 — ustawa z dnia 17 lutego 1961 r. o instytutach naukowo-badawczych	106
„ 57 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 1961 r. w sprawie wykorzystania środków funduszu zakładowego przedsiębiorstw państwowych w części przeznaczonych na budownictwo mieszkaniowe dla pracowników	111
„ 58 — uchwała Nr 37 Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 1961 r. w sprawie opodatkowania podatkami obrotowym i dochodowym działalności gospodarczej organizacji politycznych, społecznych i zawodowych	111
„ 59 — uchwała Nr 95 Rady Ministrów z dnia 3 marca 1961 r. zmieniająca uchwałę Nr 100 z dnia 24 stycznia 1953 r. w sprawie przyznawania niektórym kategoriom pracowników państwowych dodatków uzasadnionych specjalnymi kwalifikacjami i warunkami służby	114
„ 60 — uchwała Nr 55 Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1961 r. w sprawie cen na usługi wykonywane dla ludności (wyciąg)	115
„ 61 — uchwała Nr 85 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1961 r. zmieniająca uchwałę z dnia 19 sierpnia 1960 r. w sprawie zasad tworzenia funduszu zakładowego na rok gospodarczy 1960/1961 w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej i gospodarstwach rolnych	116
„ 62 — uchwała Nr 87 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1961 r. w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez domy małych dzieci (wyciąg)	117
„ 63 — uchwała Nr 118 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1961 r. o rozciągnięciu przepisów uchwały Nr 84 Rady Ministrów z dnia 3 marca 1960 r. w sprawie finansowania wydatków za osiągnięcia ekonomiczne załóg w niektórych państwowych jednostkach organizacyjnych na inne jednostki organizacyjne	118
„ 64 — rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 marca 1961 r. w sprawie świadczeń leczniczych dla rencistów i inwalidów oraz członków ich rodzin	119
„ 65 — zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury z dnia 9 grudnia 1960 r. w sprawie zwolnienia od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy absolwentek Technikum Architektury im. St. Noakowskiego w Warszawie oraz Państwowej Szkoły Architektury im. St. Noakowskiego w Warszawie	120
„ 66 — zarządzenie Ministra Finansów z dnia 6 marca 1961 r. w sprawie uchylecia mocy obowiązującej zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie ulg w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy najemnych członków załóg na statkach rybołówstwa morskiego oraz w sprawie uznania najemnych członków załóg na statkach rybołówstwa dalekomorskiego za pracowników sezonowych	121
„ 67 — zarządzenie Ministra Finansów z dnia 29 marca 1961 r. w sprawie zasad i trybu gospodarowania funduszem płac w jednostkach i zakładach budżetowych w 1961 r.	121
„ 68 — instrukcja Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1961 r. zmieniająca instrukcję z dnia 9 marca 1960 r. w sprawie doprowadzania do porównywalności wyników gospodarczych państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (obliczanie bazy), wskaźników dyrektywnych oraz obliczania dodatkowego funduszu zakładowego	122

DZIAŁA

54

UCHWAŁA RADY MINISTRÓW I CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 21 lutego 1961 r.

w sprawie dalszego rozwoju pracowniczych ogrodów działkowych w latach 1961—1965.*(Monitor Polski z dnia 27 marca 1961 r. Nr 26, poz. 122)*

W celu zapewnienia dalszego rozwoju pracowniczych ogrodów działkowych — Rada Ministrów i Centralna Rada Związków Zawodowych stanowią, co następuje:

§ 1. 1. Przewodniczący Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) zapewnią w planach zagospodarowania przestrzennego miast i osiedli w latach 1961—1965 tereny pod stałe pracownicze ogrody działkowe o powierzchni odpowiadającej perspektywicznym normom dla ogrodów działkowych, przyjmując normatyw techniczny projektowania za dolną granicę. Ogrody te należy traktować jako trwałe tereny zielone.

2. Minister Gospodarki Komunalnej i prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) na podstawie planów zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w ust. 1, zapewnią w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych odpowiednie zwiększenie przekazywanych w okresie 1961—1965 r. terenów przeznaczonych na stałe ogrody działkowe, przyjmując za podstawę dane zawarte w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Niezależnie od zapewnienia odpowiednich terenów na potrzeby stałych pracowniczych ogrodów działkowych (§ 1), prezydya właściwych rad narodowych w porozumieniu z wojewódzkimi komisjami związków zawodowych zapewnią w miarę możliwości odpowiednie tereny na czasowe pracownicze ogrody działkowe.

§ 3. 1. Prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) spowodują, w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i wojewódzkimi komisjami związków zawodowych, zbadanie racjonalnego wykorzystania terenów zagospodarowania rolniczego w granicach miast i ich stref podmiejskich, przede wszystkim w ośrodkach szczególnego zapotrzebowania na tereny dla ogrodów działkowych.

2. Na podstawie wniosków uchwalonych przez prezydya właściwych rad narodowych, a zatwierdzonych przez prezydya wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z wo-

jewództw) właściwi ministrowie wyrażą zgodę na wydzielenie pod ogrody działkowe części terenów zagospodarowania rolniczego, znajdujących się w ich zarządzie, a wymienionych w ust. 1. Należy wziąć pod uwagę przede wszystkim tereny, na których można osiągnąć zwiększenie produkcji ogrodniczo-warzywniczej przez ich zagospodarowanie jako ogrodów działkowych.

3. Przepisy ust. 2 nie dotyczą terenów wojskowych, znajdujących się w zarządzie Ministra Obrony Narodowej.

§ 4. W razie społecznie i gospodarczo uzasadnionej likwidacji dotychczasowych ogrodów działkowych prezydya rad narodowych zobowiązane są do wyznaczenia, zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego lub wytycznymi dotyczącymi tych planów, terenów zastępczych o powierzchni nie mniejszej od powierzchni ogrodów likwidowanych. Tereny zastępcze powinny być przydzielane co najmniej na jeden rok przed terminem zaplanowanej likwidacji dotychczasowych ogrodów działkowych.

§ 5. 1. Prezydya właściwych rad narodowych spowodują uregulowanie w terminie do dnia 31 grudnia 1962 r. stanu prawnego użytkowania terenów wszystkich istniejących ogrodów działkowych, ustalając granice, powierzchnię i okres użytkowania tych terenów.

2. W miarę powstawania nowych ogrodów działkowych (§§ 1 i 2) stan prawny powinien być uregulowany zgodnie z ust. 1 przed oddaniem terenu w użytkowanie.

§ 6. Minister Gospodarki Komunalnej i prezydya właściwych rad narodowych spowodują, aby zgodnie z normatywami technicznymi projektowania i zakładania pracowniczych ogrodów działkowych zostały wytypowane, w porozumieniu z wojewódzkimi komisjami związków zawodowych, spośród istniejących i nowo zakładanych stałych ogrodów działkowych — ogrody, które mają być udostępnione ogółowi mieszkańców osiedli jako ogrody otwarte.

§ 7. 1. Krajowa Rada Pracowniczych Ogrodów Działkowych przy Centralnej Radzie Związków Zawodowych rozwinie wśród użytkowników działek szeroką akcję mającą na celu zwiększenie

wkładu pracy społecznej zainteresowanych w przygotowaniu i właściwym utrzymaniu terenów ogrodów działkowych oraz ich urządzeń.

2. Prezydya właściwych rad narodowych i zakłady pracy zapewnią w planie 5-letnim (1961—1965 r.) i w corocznych planach gospodarczych oraz w budżetach odpowiednie środki finansowe i materiałowe na pomoc w wyposażeniu i utrzymaniu istniejących i nowo powstających ogrodów działkowych, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z ustawy z dnia 9 marca 1949 r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 18, poz. 119).

3. Minister Finansów ureguluje w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych zasady finansowania inwestycji i kapitalnych remontów urządzeń oraz utrzymania pracowniczych ogrodów działkowych przyzakładowych ze środków zakładów pracy.

§ 8. 1. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uwzględni w planie opracowań typowych projekty urządzeń i budynków (altan, budynków gospodarczych itp.).

2. Właściwi ministrowie, a w szczególności Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego oraz Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości, za-

pewnią masową produkcję urządzeń i budynków, o których mowa w ust. 1, z uwzględnieniem wykorzystania na ten cel lekkich prefabrykatów i materiałów odpadowych.

§ 9. 1. Minister Rolnictwa udzieli wszechstronnej pomocy Krajowej Radzie Pracowniczych Ogrodów Działkowych przy Centralnej Radzie Związków Zawodowych w zorganizowaniu zaopatrzenia ogrodów działkowych w odpowiedni materiał roślinny, wapno nawozowe workowane, nawozy sztuczne, sprzęt i środki ochrony roślin oraz zapewni instruktaż i nadzór przez służbę rolną w zakresie walki z chorobami i szkodnikami roślin.

2. Wykaz niezbędnego zaopatrzenia ogrodów działkowych w drzewka owocowe, wapno nawozowe i nawozy sztuczne na lata 1961—1965 zawiera załącznik nr 2 do uchwały.

§ 10. Wykonanie uchwały porucza się Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, właściwym ministrom (kierownikom urzędów centralnych) i prezydiom rad narodowych.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*
Przewodniczący Centralnej Rady
Związków Zawodowych: *I. Loga-Sowiński*

Załącznik nr 1 do uchwały Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 21 lutego 1961 r. (poz. 122).

WYKAZ WIELKOŚCI TERENÓW DLA POTRZEB PRACOWNICZYCH OGRODÓW DZIAŁKOWYCH

Lp.	Województwo	Ogrody miejskie przyrost ziemi w ha	Ogrody przyzakładowe przyrost ziemi w ha	Razem ha
1	białostockie	100	100	200
2	bydgoskie	—	100	100
3	gdańskie	150	150	300
4	katowickie	100	350	450
5	kieleckie	150	200	350
6	koszalińskie	250	65	315
7	m. Kraków	40	60	100
8	krakowskie	60	40	100
9	lubelskie	50	25	75
10	m. Łódź	30	70	100
11	łódzkie	100	20	120
12	olsztyńskie	50	40	90
13	opolskie	30	20	50
14	m. Poznań	40	50	90
15	poznańskie	60	70	130
16	rzeszowskie	300	100	400
17	szczecińskie	100	20	120
18	m. st. Warszawa	100	300	400
19	warszawskie	200	100	300
20	m. Wrocław	30	20	50
21	wrocławskie	50	50	100
22	zielonogórskie	10	10	20
	Razem:	2000	1960	3960

Załącznik nr 2 do uchwały Rady Ministrów i Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 21 lutego 1961 r. (poz. 122).

WYKAZ ZAOPATRZENIA OGRODÓW DZIAŁKOWYCH W DRZEWKA OWOCOWE I NAWOZY SZTUCZNE
W OKRESIE 1961—1965 R.

a) Drzewka owocowe:

Asortyment	Lata				
	1961	1962	1963	1964	1965
w tysiącach sztuk					
Jabłonie karłowe	3	20	40	80	80
Grusze karłowe	2	5	10	20	20
Sliwy niskopienne	10	10	10	20	20
Wiśnie krzaczaste	10	10	10	20	20
Czereśnie krzaczaste	10	10	10	20	20
Brzoskwinie	10	10	10	20	20
Morele	10	10	10	20	20
Razem:	55	75	100	200	200

b) Wapno nawozowe workowane w ilościach corocznie uzgadnianych z Centralną Radą Związków Zawodowych, nie mniejszych niż 7.500 ton rocznie.

c) Inne nawozy sztuczne w ilościach corocznie uzgadnianych z Centralną Radą Związków Zawodowych, nie mniejszych niż 7.500 ton rocznie.

55

W Y J A Ś N I E N I E

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

z dnia 7 kwietnia 1961 r.

w sprawie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 1959 r. w sprawie ogólnych warunków higieniczno-sanitarnych w nowo budowanych lub przebudowywanych zakładach przemysłowych (Biuletyn CRZZ Nr 10, poz. 206 oraz Dz. U. Nr 53, poz. 316).

W związku z wątpliwościami, jakie wystąpiły przy stosowaniu niektórych przepisów powyższego rozporządzenia i załączonej do niego instrukcji, zwanych dalej „rozporządzeniem“ i „instrukcją“, wyjaśnia się, co następuje:

1. Przepisy rozporządzenia nie mają zastosowania przy budowie lub przebudowie zakładów handlowych, gastronomicznych oraz usługowych typu rzemieślniczego.

2. § 1 rozporządzenia. Za przebudowę budynków zakładu pracy w rozumieniu przepisów powyższego rozporządzenia uważa się przeróbki i takie zmiany istniejących budynków, przy których zostają zmienione, dodawane lub usuwane części nośne lub konstrukcyjne tych budynków, bądź części wpływające na bezpieczeństwo przeciwpożarowe lub warunki higieny pracy (np. zmiana okien, systemu przewietrzania, izolacji dźwiękowej i in.). Przebudową jest także przeróbka na pomieszczenia dla pobytu ludzi takich lokali, które uprzednio miały inne przeznaczenie lub były zbudowane dla innego celu.

Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do przebudowanych zakładów pracy albo ich części w tych przypadkach, gdy zastosowanie ich połączone byłoby z dużymi trudnościami technicznymi albo poważnymi wydatkami finansowymi, jak np. zwiększenie wysokości pomieszczeń do wymiaru określonego w § 11 ust. 2 instrukcji.

W przypadkach tych warunki higieniczno-sanitarne powinny odpowiadać przepisom rozporządzenia z dnia 6 listopada 1946 r. o ogólnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 62, poz. 344). Jeżeli przebudowie ulega tylko część budynku albo tylko niektóre jego pomieszczenia, przepisy rozporządzenia stosuje się tylko odnośnie przebudowywanych części budynku lub pomieszczeń. Przepisy rozporządzenia stosuje się także do zakładów rozbudowywanych.

3. Warunki higieniczno-sanitarne w nowo budowanych lub przebudowywanych zakładach pracy albo ich częściach powinny odpowiadać wymogom rozporządzenia, a w sprawach tym rozporządzeniem nie normowanych — innym przepi-

som, a zwłaszcza przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy. W szczególności znajdują tu zastosowanie przepisy rozporządzenia z dnia 6 listopada 1946 r. o ogólnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 62, poz. 344). Rozporządzenie to przewiduje m. in., że pomieszczenia przeznaczone na stałe miejsca pracy nie mogą znajdować się w suterrenach, piwnicach i na poddaszach, z wyjątkiem przypadków w tych przepisach przewidzianych. Za suterrenę lub piwnicę uważa się pomieszczenie, którego podłoga znajduje się poniżej poziomu otaczającego terenu. Za poddasze uważa się pomieszczenie, które znajduje się nad najwyższym stropem danego budynku, bezpośrednio pod konstrukcją dachową. Jeżeli nad pomieszczeniem znajdującym się nad najwyższym położonym stropem budynku znajduje się stropodach i pomieszczenie to w najniższym miejscu posiada wysokość 3 m, a poza tym zapewnione są inne warunki higieniczno-sanitarne wymagane dla pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt pracowników (oświetlenie dzienne, ogrzewanie, wentylacja itp.), to pomieszczenia takiego nie uważa się za poddasze, w związku z czym może być ono przeznaczony na stały pobyt pracowników.

4. **§ 6 instrukcji.** Przy wyposażeniu zakładów pracy w instalację wodociągową przewidzianą w tych przepisach wydajność instalacji winna być taka, aby zapewniała dostarczenie 20 litrów wody na każdego pracownika zatrudnionego na największej zmianie. Ustalając zaopatrzenie w dodatkowe ilości wody na pracowników zatrudnionych przy pracach powodujących brudzenie się całego ciała (60 litrów) lub przy pracach powodujących wydzielanie się pyłu lub narażających na stykanie się z substancjami trującymi albo zakaźnymi (90 litrów), bierze się pod uwagę tylko pracowników zatrudnionych przy tych pracach, nie zaś wszystkich pracowników danego oddziału produkcyjnego.

5. **§ 11 ust. 1 i 2 instrukcji.** Przepisy te nie odnoszą się do pomieszczeń biurowych, gdyż wymagania higieniczno-sanitarne w nich obowiązujące normują przepisy rozporządzenia z dnia 6 listopada 1946 r., a w zakresie norm powierzchni przypadającej na jednego pracownika — uchwała Nr 441 Prezydium Rządu z dnia 24 maja 1952 r. w sprawie ustalenia powierzchni lokali biurowych (Monitor Polski Nr A-49, poz. 672).

6. **§ 14 ust. 2 instrukcji.** W przypadkach, w których nie można ze względów technicznych lub technologicznych urządzić sionek izolacyjnych, stosować należy odpowiednie urządzenie zapobiegające gwałtownemu dopływowi zimnego powietrza do pomieszczeń pracy. Jednym z takich urządzeń są zasłony powietrzne. O tym, jakie urządzenia zostaną zastosowane w danym zakładzie pracy, decyduje jednostka projektująca.

7. **§ 19 instrukcji.** Przepis ten powinien być stosowany w ten sposób, że wentylacja mechaniczna powinna być stosowana wtedy, gdy wentylacja naturalna jest niewystarczająca.

8. **§ 20 instrukcji.** Przy określeniu wymiany powietrza w poszczególnych pomieszczeniach pracy bierze się pod uwagę zarówno możliwość wymiany powietrza odbywającej się za pośrednic-

twem okien, kanałów, wentylacji grawitacyjnej, jak i wentylacji mechanicznej. Należy przy tym przestrzegać, ażeby wentylacja nie narażała pracowników na szkodliwe przeciągi (§ 38 ust. 3 rozporządzenia z 6 listopada 1946 r. o ogólnych przepisach dotyczących bhp).

9. **§ 26 instrukcji.** Duże ilości substancji trujących lub niebezpiecznych są to ilości zagrażające zdrowiu lub życiu pracowników. Awaryjna mechaniczna instalacja wyciągowa powinna być wykonana i zainstalowana w sposób zapobiegający powstawaniu lub rozszerzaniu się pożaru.

10. **§ 32 instrukcji.** Możliwość niestosowania oświetlenia pomieszczeń pracy światłem dziennym zachodzi tylko wtedy, gdy technologia produkcji nie dopuszcza stosowania oświetlenia naturalnego.

11. **§ 34 instrukcji.** Obowiązek instalowania dodatkowych zasłon istnieje tylko wtedy, kiedy zachodzi potrzeba i techniczna możliwość ich zastosowania.

12. **§ 42 instrukcji.** Przepisy te powinny być stosowane w ten sposób, że w każdym budynku, w którym jest zatrudnionych co najmniej 5 kobiet na jedną zmianę, szatnia, umywalnie, natryski i ustępy należy urządzić osobno dla kobiet i mężczyzn.

13. **§ 46 instrukcji.** Określona w tym przepisie szerokość przejść odnosi się tylko do przejść komunikacyjnych głównych, a nie dotyczy przejść pomiędzy poszczególnymi szafkami, o ile przejście to nie ma charakteru komunikacyjnego.

14. **§ 49 ust. 1 instrukcji.** Obowiązek urządzenia szatni w tych budynkach co i oddziały produkcyjne istnieje bez względu na liczbę zatrudnionych w danym budynku.

15. **§ 55 ust. 1 i § 56 instrukcji.** Obowiązek urządzenia szatni odzieży brudnej istnieje w stosunku do przemysłów, w których procesy produkcyjne przebiegają w niekorzystnych warunkach klimatycznych lub w pomieszczeniach o powietrzu zanieczyszczonym szkodliwymi substancjami, lecz bez możliwości zatrucia lub zakażenia ubrania. Szatnie te należy urządzić także w tych zakładach pracy, w których zapylenie jest niewielkie lub też pył daje się łatwo usuwać z odzieży, jak np. procesy produkcyjne przy wielkich piecach, w oddziałach martenowskich, walcowniach, kuźniach, odlewniach, oddziałach obróbki termicznej, trzepakniach fabryk włókienniczych, cementowniach, oddziałach przygotowania masy w hutach szkła, przy mieleniu fosforytów, w młynach i kaszarniach, przy przerobie włókien łykowych, przy pracach załadowczo-wyładowczych w składach materiałów pylących. Natomiast szatnie przepustowe należy urządzić w zakładach, w których pracownicy są zatrudnieni przy procesach produkcyjnych połączonych z obróbką substancji trujących i materiałów grożących zakażeniem albo połączonych z obfitym wydzielaniem się pyłu, a w szczególności trującego, drażniącego i brudzącego, lub przeprowadzanych w warunkach mokrych (np. produkcja aniliny i jej pochodnych, procesy związane ze stosowaniem ołowiu, arsenu, fosforu i ich związków, przerób surowców pochodzenia zwierzęcego, mielenie

i przesiewanie węgla, produkcja sadzy, niektóre oddziały fabryk włókienniczych). Zwraca się przy tym uwagę, że ponadto niektóre przepisy szczególne nakładają obowiązek urządzania szatni przepustowych (np. rozporządzenie z dnia 30 lipca 1953 r. w sprawie bhp w hutach ołowiu — Dz. U. Nr 46, poz. 227). Szatnie przepustowe powinny być urządzone także w zakładach pracy, w których ze względów produkcyjnych zachodzi potrzeba zapew-

nienia szczególnie wysokiego poziomu higieniczno-sanitarnego (np. przemysł farmaceutyczny, spożywczy). W szatniach przepustowych dopuszczalne jest stosowanie szafek dwukondygnacyjnych o łącznej wysokości nieprzekraczającej 1,85 m, z tym że wysokość jednej kondygnacji nie może być mniejsza niż 0,85 m.

Sekretarz CRZZ: Z. Wolski

D Z I A Ł B

56

U S T A W A

z dnia 17 lutego 1961 r.

o instytutach naukowo-badawczych.

(Dziennik Ustaw z dnia 4 marca 1961 r. Nr 12, poz. 60)

Art. 1. 1. Instytutami naukowo-badawczymi, zwanymi dalej „instytutami“, są państwowe jednostki organizacyjne, tworzone dla prowadzenia prac naukowo-badawczych w celu rozwoju nauki i działalności gospodarczej, socjalnej, kulturalnej, administracyjnej lub innej.

2. Ustawą objęte są instytuty państwowe działające poza szkołami wyższymi i Polską Akademią Nauk.

Art. 2. Prace naukowo-badawcze instytutów prowadzone są zgodnie z ogólnym kierunkiem i planami ustalonymi w trybie określonym w odrębnych przepisach.

Art. 3. 1. Do zadań instytutu należy prowadzenie prac naukowych i usługowo-badawczych, w zakresie ustalonym w statucie instytutu, a zwłaszcza w dziedzinach mających doniosłe znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej, zdrowia i kultury.

2. Do zadań instytutu może należeć ponadto kształcenie i doskonalenie kadr specjalistów, prowadzenie działalności wydawniczej oraz wykonywanie innych zadań w dziedzinie objętej zakresem działania instytutu.

3. W wykonywaniu swoich zadań instytut powinien działać z uwzględnieniem użyteczności wyników opracowań oraz z zapewnieniem ciągłości i powiązania wyników swoich badań z ich praktyczną realizacją, przy współpracy instytutu we wprowadzeniu w życie rezultatów tych badań.

4. Instytut współdziała w zakresie swojej działalności z innymi instytucjami naukowymi i badawczymi w kraju i za granicą.

Art. 4. 1. Utworzenie instytutu następuje w drodze uchwały Rady Ministrów.

2. Uchwała Rady Ministrów o utworzeniu instytutu określa nazwę, siedzibę i przedmiot działania instytutu oraz wskazuje ministra właściwego do sprawowania nadzoru nad instytutem.

3. Rada Ministrów podejmuje uchwałę o utworzeniu instytutu na wniosek zainteresowanego ministra, zaopiniowany przez Sekretarza Naukowego Polskiej Akademii Nauk, a gdy instytut ma dzia-

łać w dziedzinie obejmującej problematykę techniczną — również przez Przewodniczącego Komitetu do Spraw Techniki.

4. Szczegółowy zakres działania instytutu, zakres i sposób działania jego organów, a w szczególności skład, szczegółowy zakres i tryb działania oraz organizację rady naukowej i kolegium instytutu, uprawnienia dyrektora instytutu oraz strukturę organizacyjną instytutu ustala jego statut, nadany przez ministra sprawującego nadzór nad instytutem.

5. Ogólne warunki tworzenia instytutów oraz zasady organizacji i działania instytutów i wykonywania nad nimi nadzoru określi Rada Ministrów.

Art. 5. 1. Minister, sprawujący nadzór nad instytutem, może podporządkować instytut podległemu sobie organowi administracji państwowej, zjednoczeniu, przedsiębiorstwu albo innej instytucji państwowej.

2. Rada Ministrów może poddać instytut nadzorowi wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa), organizacji spółdzielczej lub społecznej.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 nadzór nad instytutem wykonywany będzie w zakresie i w sposób, jaki ustalają zasady określone w trybie art. 4 ust. 5; w szczególności zasady te wskaza, który minister będzie wykonywać uprawnienia zastrzeżone w ustawie dla ministra sprawującego nadzór.

Art. 6. 1. Instytut posiada osobowość prawną.

2. Instytut ma prawo używania pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła, ustalonego dla godła Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, pośrodku i z napisem w otoku, zawierającym nazwę instytutu.

Art. 7. 1. Instytuty mogą być łączone, dzielone lub likwidowane na podstawie uchwały Rady Ministrów podjętej w trybie określonym w art. 4.

2. Do instytutów podlegających połączeniu lub likwidacji stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu i likwidacji przedsiębiorstw państwowych.

Art. 8. 1. Organami instytutu są dyrektor i rada naukowa.

2. W instytucie działać może ponadto kolegium instytutu.

Art. 9. 1. Dyrektor instytutu zarządza całokształtem działalności instytutu i reprezentuje instytut na zewnątrz.

2. Właściwy minister powołuje i odwołuje dyrektora instytutu oraz — na wniosek dyrektora — jego zastępców.

3. Na dyrektora instytutu i jego zastępcę do spraw naukowo-badawczych może być powołany jedynie samodzielny pracownik nauki lub samodzielny pracownik naukowo-badawczy (art. 16 ust. 2 i 3).

Art. 10. 1. Rada naukowa instytutu jest organem opiniodawczym i doradczym instytutu w zakresie zagadnień naukowo-badawczych oraz czuwa nad poziomem naukowym działalności instytutu.

2. W szczególności rada naukowa wypowiada się w sprawach kierunków, programów i planów działalności naukowo-badawczej instytutu, opiniuje ważniejsze prace naukowo-badawcze, ocenia wyniki tych prac i postanawia o uznaniu ich za zakończone na zasadach określonych w odrębnych przepisach, rozpatruje sprawozdanie z działalności naukowo-badawczej instytutu i wykonuje inne funkcje określone w statucie.

3. W skład rady naukowej instytutu wchodzi powoływani i odwoływani przez właściwego ministra:

- 1) przewodniczący, którym może być jedynie samodzielny pracownik nauki lub samodzielny pracownik naukowo-badawczy,
 - 2) członkowie, będący samodzielnymi pracownikami nauki lub samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi instytutu, jak również samodzielnymi pracownikami nauki oraz samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi spoza instytutu, z zakresu gałęzi nauki lub dyscypliny naukowej, stanowiących główne kierunki prac naukowo-badawczych instytutu,
 - 3) w razie potrzeby, uzasadnionej rodzajem działalności instytutu, członkowie, będący wysoko kwalifikowanymi fachowcami-praktykami w dziedzinie objętej zakresem działania instytutu.
4. Skład rady naukowej i liczbę członków rady określa statut instytutu.

5. Ponadto w posiedzeniach rady naukowej biorą udział:

- 1) dyrektor instytutu z głosem stanowiącym,
- 2) zastępcy dyrektora instytutu z głosem doradczym, chyba że zostali powołani na członków rady.

6. Na posiedzenia rady naukowej powinni być zapraszani z głosem doradczym wybitni specjaliści i przedstawiciele jednostek organizacyjnych, działających w dziedzinach objętych lub związanych z zakresem działania instytutu, oraz przedstawiciel odpowiedniego związku zawodowego.

7. Szczególne warunki, którym odpowiadać powinny rady naukowe instytutów uprawnionych do nadawania stopni naukowych, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, przewidzianego w art. 29 ust. 1.

Art. 11. 1. Kolegium instytutu jest organem opiniodawczym i doradczym dyrektora instytutu,

właściwym do spraw związanych z kierowaniem działalnością instytutu oraz jego gospodarką i administracją.

2. Powołanie kolegium, jego skład oraz zakres i tryb działania określa statut instytutu.

Art. 12. Zasady finansowania działalności instytutów ustala Rada Ministrów.

Art. 13. 1. Do składania w imieniu instytutu oświadczeń w zakresie jego praw i obowiązków majątkowych wymagane jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.

2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor, jego zastępcy oraz pełnomocnicy instytutu w przypadku ich ustanowienia.

3. Instytut może ustanowić pełnomocników uprawnionych do dokonywania czynności prawnych w jego imieniu. Ustanowienie następuje w sposób przewidziany do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych. W instytutach, w których nie powołano zastępców dyrektora, dyrektor ustanawia i odwołuje pełnomocników samodzielnie.

4. Pełnomocnicy działają łącznie lub oddzielnie w granicach umocowania, ustalonych w pełnomocnictwie sporządzonym na piśmie.

5. W sprawach wynikających ze stosunku pracy instytut działa przez jedną z osób wymienionych w ust. 2.

6. Jednostka nadrzędna może upoważnić dyrektora instytutu do samodzielnego składania oświadczeń w szczególnym zakresie.

Art. 14. 1. Egzekucja należności pieniężnych przypadających od instytutów następuje w trybie i na zasadach obowiązujących w przepisach o egzekucji należności pieniężnych od przedsiębiorstw państwowych.

2. Do egzekucji należności, wynikających z orzeczeń państwowych komisji arbitrażowych, stosuje się przepisy szczególne o państwowym arbitrażu gospodarczym.

Art. 15. 1. W instytutach zatrudnieni są:

- 1) samodzielnymi pracownikami nauki i samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi,
- 2) pomocniczymi pracownikami naukowo-badawczymi,
- 3) pracownikami inżynieryjno-technicznymi i inni równorzędni,
- 4) pracownikami administracyjnymi,
- 5) robotnikami i inni pracownicy fizyczni.

2. Pracownicy wymienieni w ust. 1 pkt 1 i 2 zwani są w dalszym ciągu „pracownikami naukowymi“.

Art. 16. 1. Samodzielnymi pracownikami nauki lub naukowo-badawczymi instytutu kierują pracami naukowo-badawczymi albo wykonują te prace samodzielnie.

2. Na samodzielnymi pracownikami nauki w instytucie powoływane być mogą jedynie osoby, które uzyskały stopień naukowy lub tytuł naukowy docenta albo tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, gdy wykazują się one dorobkiem naukowo-badawczym z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub pokrewnej.

3. Na samodzielnymi pracownikami naukowo-badawczymi powoływane być mogą osoby, które:

- 1) uzyskały stopień naukowy doktora oraz posiadają określony w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29 staż w pracy naukowo-badawczej z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub pokrewnej, a zostało stwierdzone przez Komisję Kwalifikacyjną, ustanowioną w art. 40 ustawy z dnia 17 lutego 1960 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 10, poz. 64), że osoby te mogą być powołane na samodzielnych pracowników naukowo-badawczych w instytucie,
- 2) ukończywszy studia wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera, lekarza lub innym tytułem równorzędnym i posiadając określony w rozporządzeniu, przewidzianym w art. 29, staż w pracy naukowo-badawczej lub zawodowej — wykazują się dorobkiem naukowo-badawczym z dziedziny badań objętych zakresem działania instytutu lub pokrewnej, a zostało stwierdzone przez Komisję Kwalifikacyjną, określoną w pkt 1, że osoby te mogą być powołane na samodzielnych pracowników naukowo-badawczych w instytucie,

Art. 17. 1. Pomocniczymi pracownikami naukowo-badawczymi są pracownicy wykonujący prace naukowo-badawcze pod kierownictwem samodzielnych pracowników nauki lub naukowo-badawczych.

2. Na pomocniczych pracownikach naukowo-badawczych w instytucie mogą być powołane osoby:

- a) które uzyskały stopień naukowy doktora,
- b) które ukończyły studia wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera lub lekarza albo innym tytułem równorzędnym, gdy wykazały się zamiłowaniem, zdolnościami i przydatnością do prac naukowo-badawczych w instytucie oraz posiadają określony w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29 staż w pracy zawodowej.

3. Szczegółowe zasady kwalifikowania pomocniczych pracowników naukowo-badawczych określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, o którym mowa w art. 29, na wniosek Polskiej Akademii Nauk przedstawiony w porozumieniu z Komitetem do Spraw Techniki.

Art. 18. Rada Ministrów określi w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29 szczególnie uzasadnione przypadki, w których na samodzielnego lub pomocniczego pracownika naukowo-badawczego może być powołana osoba nie odpowiadająca w pełni warunkom określonym art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 2.

Art. 19. Zasady zatrudniania i wynagradzania pracowników, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3—5, określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia przewidzianego w art. 29.

Art. 20. 1. Stosunek pracy z pracownikiem naukowym instytutu zawiązuje się na podstawie mianowania lub umowy o pracę.

2. Na stanowisko samodzielnego pracownika nauki lub naukowo-badawczego powołuje i odwołuje właściwy minister na wniosek dyrektora instytutu, zaopiniowany przez radę naukową instytutu.

3. Na stanowisko pomocniczego pracownika naukowo-badawczego powołuje i odwołuje dyrektor instytutu. Powołanie następuje po stwierdzeniu przez radę naukową instytutu, że ubiegający się o stanowisko pomocniczego pracownika naukowo-badawczego odpowiada warunkom określonym w art. 17 ust. 2.

Art. 21. 1. Samodzielnego pracownika nauki lub naukowo-badawczego, który jest pracownikiem mianowanym, można przenieść do innego instytutu lub innej jednostki organizacyjnej wymagającej zatrudnienia pracowników naukowych (art. 32):

- 1) na jego prośbę lub za jego zgodą,
- 2) w przypadkach konieczności zapewnienia instytutom lub wymienionym wyżej jednostkom organizacyjnym należytej obsady stanowisk pracownikami naukowymi,
- 3) w przypadku likwidacji lub podziału instytutu albo połączenia z innym instytutem.

2. Przeniesienia dokonuje właściwy minister, a w przypadku przeniesienia do instytutu lub jednostki organizacyjnej podległej innemu ministrowi — ten minister w uzgodnieniu z ministrem, któremu pracownik podlega.

Art. 22. 1. Z samodzielnym pracownikiem nauki, który jest pracownikiem mianowanym, można rozwiązać stosunek pracy:

- 1) na prośbę pracownika,
- 2) w razie choroby pracownika, powodującej trwałą niezdolność do prac naukowo-badawczych, stwierdzonej orzeczeniem właściwych organów, określonych przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej,
- 3) gdy pracownik ukończył 70 lat życia,
- 4) w przypadkach wyjątkowych, gdy działalność badawcza pracownika pozostaje w rażącej sprzeczności z zadaniami instytutu lub obowiązkami pracownika naukowego,
- 5) w przypadkach likwidacji lub podziału instytutu albo połączenia z innym instytutem,
- 6) gdy wymaga tego interes Państwa lub inny ważny interes społeczny.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z samodzielnym pracownikiem naukowo-badawczym następuje z zachowaniem sześciomiesięcznego terminu wypowiedzenia.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z pomocniczym pracownikiem naukowo-badawczym następuje z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia.

Art. 23. Stosunek pracy z pracownikiem naukowym rozwiązuje się z mocy prawa w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w trybie dyscyplinarnym karą dyscyplinarnego zwolnienia ze służby lub wydalenia ze służby,
- 2) prawomocnego skazania na utratę praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych.

Art. 24. Pracownicy nauki, powołani na podstawie nominacji w szkole wyższej lub Polskiej Akademii Nauk, mogą być zatrudnieni na stanowiskach pracowników naukowych w instytutach tylko na podstawie umowy o pracę.

Art. 25. 1. Pracownik naukowy instytutu może poza swoimi zajęciami w instytucie wykony-

wać inne stałe zajęcia zarobkowe na zasadach, jakie zostaną określone w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29.

2. Samodzielny pracownik nauki lub nauko-wo-badawczy może uzyskać, na zasadach określonych w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29, zwolnienie od zajęć w instytucie na czas oznaczony dla prowadzenia pracy naukowej lub dydaktycznej. Zwolnienia nie przekraczającego 3 miesięcy w roku udziela dyrektor instytutu, a na czas dłuższy — właściwy minister na wniosek lub po zasięgnięciu opinii dyrektora instytutu.

Art. 26. 1. Pracownik naukowy instytutu otrzymuje uposażenie na zasadach, które określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

2. Pracownik naukowy instytutu korzysta z uprawnień przyznanych pracownikom nauki w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336):

- 1) z uprawnienia do urlopu wypoczynkowego,
- 2) z pomocy leczniczej,
- 3) z prawa do dodatkowej powierzchni mieszkalnej,
- 4) z prawa do zaopatrzenia emerytalnego dla siebie i członków rodziny.

3. Pracownikowi naukowemu instytutu można udzielić płatnego urlopu w celach związanych z podnoszeniem jego kwalifikacji, a w uzasadnionych przypadkach przyznać stypendium.

Art. 27. 1. Pracownik naukowy instytutu podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie swych obowiązków i uchybienie godności pracownika naukowego. Przepis ten nie dotyczy pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.

2. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) nagana z pozbawieniem na czas od jednego roku do trzech lat prawa zajmowania kierowniczego stanowiska w instytucie,
- 4) dyscyplinarne zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 28. W sprawach nie unormowanych w niniejszej ustawie lub w przepisach wydanych na jej podstawie do stosunku służbowego pracowników naukowych w instytutach stosuje się odpowiednio przepisy o państwowej służbie cywilnej lub inne przepisy.

Art. 29. 1. Rada Ministrów wyda w drodze rozporządzenia przepisy wykonawcze do art. 10 i 15—27 ustawy.

2. W szczególności przepisy wydane na podstawie ust. 1 ustalają:

- 1) kategorie stanowisk pracowników naukowych, ich podstawowe obowiązki, warunki i tryb ich mianowania, powoływania i awansowania, zasady i sposób określania i zaliczania stażu pracy, zasady i warunki ustalania czasu pracy i wykonywania zajęć zarobkowych poza zajęciami w instytucie, warunki i tryb obniżania czasu pracy oraz udzielania płatnych urlopów i stypendiów dla celów podnoszenia kwalifikacji,
- 2) organy dyscyplinarne i ich organizację, tryb postępowania dyscyplinarnego oraz zasady

i tryb wykonywania kar dyscyplinarnych i ich darowania i zatarcia,

3) staż pracy wymagany do powołania na pracowników naukowych osób, o których mowa w art. 16 ust. 3 pkt 2, i przypadki powołania na pracowników naukowych osób, nie odpowiadających w pełni warunkom określonym w art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 2.

3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zostaną ustalone ponadto:

- 1) postanowienia szczególne dotyczące dodatkowego zatrudnienia w instytucie na podstawie umowy o pracę pracowników naukowych, zatrudnionych na stanowiskach takich pracowników w innym instytucie lub na stanowiskach pracowników nauki w szkole wyższej lub w Polskiej Akademii Nauk,
- 2) postanowienia szczególne, dotyczące zatrudnienia w instytutach bibliotekarzy dyplomowanych w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych oraz dokumentalistów służby informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej.

Art. 30. 1. Instytutowi, który w zakresie ob- sady przez samodzielnych pracowników nauki oraz składu rady naukowej odpowiada warunkom określonym przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia i tworzy środowisko naukowe o odpowiednio wysokim poziomie naukowo-badawczym, może być przyznane uprawnienie do nadawania stopni naukowych doktora i docenta w rozumieniu ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych w zakresie gałęzi nauki lub dyscypliny naukowej stanowiącej główny kierunek prac naukowo-badawczych instytutu.

2. Organem instytutu nadającym stopnie naukowe jest jego rada naukowa. Uchwała rady naukowej o nadaniu stopnia naukowego podlega zatwierdzeniu przez Komisję Kwalifikacyjną określoną w art. 16 ust. 3 pkt 1.

3. W rozporządzeniu Rady Ministrów, o którym mowa w ust. 1, zostaną ponadto ustalone warunki i tryb przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz nadawania i zatwierdzania stopni doktora i docenta.

4. Wykaz instytutów, którym zgodnie z postanowieniami ust. 1 przyznane są uprawnienia do nadawania stopni naukowych, ustala Rada Ministrów na wniosek właściwego ministra, uzgodniony z Sekretarzem Naukowym Polskiej Akademii Nauk.

Art. 31. 1. Pracownikowi naukowemu instytutu, mającemu stopień lub tytuł naukowy docenta, który jest zatrudniony w instytucie na jednym ze stanowisk, które określi Rada Ministrów w rozporządzeniu przewidzianym w art. 29, i osiągnął poważne wyniki w zakresie badań naukowych, może być nadany tytuł profesora nadzwyczajnego.

2. Tytuł profesora zwyczajnego można nadać samodzielnemu pracownikowi naukowemu instytutu posiadającemu tytuł profesora nadzwyczajnego, który wydatnie powiększył swój dorobek naukowy i uzyskał dalsze poważne wyniki w pracy badawczej.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do pracowników nauki powołanych w drodze nominacji w szkole wyższej lub Polskiej Akademii Nauk,

zatrudnionych w instytutach na stanowiskach pracowników naukowych na podstawie umowy o pracę (art. 24).

4. Tytuły, o których mowa w ust. 1 i 2, nadaje Rada Państwa na wniosek właściwego ministra, opracowany na podstawie pozytywnej opinii Komisji Kwalifikacyjnej, określonej w art. 16 ust. 3 pkt 1, i przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów. Tytuły, o których mowa w ust. 1 i 2, są dożywotnie i rozwiązanie stosunku pracy nie powoduje ich utraty. Pozbawienie tytułu może nastąpić na podstawie orzeczenia Rady Państwa w przypadku skazania na karę więzienia za przestępstwo popełnione z chęci zysku lub z innych niskich pobudek bądź też wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby. W razie skazania na karę utraty praw publicznych lub obywatelskich praw honorowych utrata tytułu następuje z mocy prawa.

5. Szczegółowe przepisy o warunkach i trybie nadania pracownikom, o których mowa w ust. 1, tytułu profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego ustali Rada Ministrów w drodze rozporządzenia z uwzględnieniem możliwości zwolnienia w wyjątkowych przypadkach od wymogu posiadania stopnia naukowego osób, posiadających szczególnie doniosłe osiągnięcia naukowe lub badawcze.

Art. 32. 1. W państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących instytutami, których planowa działalność wymaga prowadzenia prac naukowo-badawczych w rozumieniu art. 3, a w szczególności w centralnych laboratoriach, laboratoriach badawczych przedsiębiorstw państwowych, biurach konstrukcyjnych, biurach technologicznych, biurach projektów, zakładach badawczych, stacjach i ośrodkach doświadczalnych, rolniczych rejonowych zakładach doświadczalnych, społecznych zakładach służby zdrowia, muzeach, bibliotekach, ośrodkach informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej i innych państwowych jednostkach organizacyjnych — mogą być zatrudnieni samodzielni pracownicy nauki i naukowo-badawczy oraz pracujący pod ich kierownictwem pomocniczy pracownicy naukowo-badawczy, w rozumieniu art. 16 i 17.

2. Do pracowników naukowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 16—18 oraz art. 20—28. Postanowienia szczególne w tym przedmiocie określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, przewidzianego w art. 29.

3. Wykaz jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1, ustala Rada Ministrów na wniosek właściwych ministrów.

Art. 33. 1. Rada Ministrów może określić zasady dotyczące organizacji i działalności instytutów podległych Ministrowi Obrony Narodowej w sposób odmienny od przepisów niniejszej ustawy, o ile uzasadnia to charakter tych instytutów.

2. Prawa i obowiązki oraz stosunki służbowe oficerów w czynnej służbie wojskowej, będących pracownikami naukowymi w instytutach naukowo-badawczych i jednostkach organizacyjnych wymienionych w art. 32 ust. 1, podległych Ministrowi Obrony Narodowej, określają przepisy o służbie wojskowej oficerów Sił Zbrojnych.

3. Warunkiem wyznaczenia na stanowiska pracowników naukowych jest posiadanie kwalifikacji określonych w niniejszej ustawie. Kwalifikacje te stwierdza Rada Wyższego Szkolnictwa Wojskowego ustanowiona w art. 6 ustawy z dnia 16 lutego 1960 r. o akademiach wojskowych (Dz. U. Nr 9, poz. 56).

4. Pozbawienie pracownika naukowego (ust. 2) tytułu profesora następuje na zasadach i w trybie art. 47 ustawy z dnia 16 lutego 1960 r. o akademiach wojskowych.

Art. 34. Na wniosek organizacji społecznej lub spółdzielczej Rada Ministrów może rozciągnąć przepisy niniejszej ustawy na instytuty naukowo-badawcze prowadzone przez tę organizację.

Art. 35. 1. Instytuty naukowe i naukowo-badawcze istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy poza szkołami wyższymi i Polską Akademią Nauk, działające na podstawie ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38) lub na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1956 r. Nr 45, poz. 205), lub też na podstawie przepisów szczególnych, stają się instytutami w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

2. W ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy ministrowie sprawujący nadzór nad instytutami, o których mowa w ust. 1, dostosują ich organizację i zasady działania do przepisów ustawy.

3. Stosunek pracy pracowników zatrudnionych w instytutach, o których mowa w ust. 1, w dniu wejścia w życie ustawy pozostaje bez zmiany. Stosunek ten może być zmieniony lub rozwiązany na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.

Art. 36. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie:

- 1) stanowisko dyrektora, nie odpowiadając wymogom art. 9 ust. 3, albo
- 2) inne stanowiska wymagające zgodnie z ustawą i przepisami wydanymi na podstawie art. 29 obsadzenia przez pracowników naukowo-badawczych, nie posiadających tych kwalifikacji — mogą pełnić funkcje na tych stanowiskach do dnia 31 grudnia 1965 r.

2. Stosunek pracy z pracownikami, wymienionymi w ust. 1, może być rozwiązany w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie, z tym że brak kwalifikacji uważa się za okoliczność, o której mowa w art. 22 ust. 1 pkt 6.

3. Osoby, które w dniu wejścia w życie ustawy zajmują w instytucie stanowiska pracowników nauki, zachowują przysługujące im dotychczas uprawnienia, uzyskane na mocy obowiązujących przepisów, aż do czasu weryfikacji, przeprowadzonej zgodnie z art. 16—18, nie dłużej jednak jak do dnia 31 grudnia 1965 r.

Jednakże:

- 1) osoby posiadające stopień naukowy lub tytuł naukowy docenta albo tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego, będące w dniu wejścia w życie ustawy samodzielnymi

pracownikami nauki w instytucie, nabywają wszystkie uprawnienia oraz charakter samodzielnych pracowników nauki bez weryfikacji (art. 16 ust. 2),

- 2) osoby posiadające stopień naukowy doktora oraz osoby, które ukończyły studia wyższe z tytułem magistra, magistra inżyniera, lekarza lub z tytułem równorzędnym, będące w dniu wejścia w życie ustawy pomocniczymi pracownikami nauki w instytucie, nabywają wszystkie uprawnienia oraz charakter pomocniczych pracowników naukowo-badawczych instytutu bez weryfikacji (art. 17 ust. 2).

Art. 37. Przepisy ustawy dotyczące ministrów stosuje się odpowiednio do:

- 1) przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej,

- 2) kierowników urzędów centralnych.

Art. 38. W sprawach przekazanych w ustawie do przepisów wykonawczych obowiązują do czasu ich wydania przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z postanowieniami ustawy.

Art. 39. Traci moc:

- 1) ustawa z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38),
2) ustawa z dnia 3 czerwca 1947 r. o utworzeniu Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 227).

Art. 40. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*

Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

57

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 4 kwietnia 1961 r.

w sprawie wykorzystania środków funduszu zakładowego przedsiębiorstw państwowych w części przeznaczony na budownictwo mieszkaniowe dla pracowników.

(Dziennik Ustaw z dnia 15 kwietnia 1961 r. Nr 19, poz. 95)

Na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78) Rada Ministrów zarządza, co następuje:

§ 1. Środki funduszu zakładowego przedsiębiorstw państwowych w części przeznaczony na budownictwo mieszkaniowe dla pracowników podlegają odprowadzeniu na zakładowy fundusz mieszkaniowy.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Finansów oraz innym zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma również zastosowanie przy podziale funduszu zakładowego przedsiębiorstw państwowych za rok 1960.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

58

UCHWAŁA Nr 37 RADY MINISTRÓW

z dnia 19 stycznia 1961 r.

w sprawie opodatkowania podatkami obrotowym i dochodowym działalności gospodarczej organizacji politycznych, społecznych i zawodowych.

(Monitor Polski z dnia 8 marca 1961 r. Nr 21, poz. 95)

Na podstawie art. 2 i 3 dekretu z dnia 21 września 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 44, poz. 399) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Ilekroć w uchwale jest mowa o organizacjach społecznych bez bliższego określenia, rozumieć należy organizacje polityczne, społeczne i zawodowe.

§ 2. 1. Zwalnia się od podatku obrotowego:

- 1) świadczenia prowadzonych lub utrzymywanych przez organizacje społeczne:

- a) bibliotek, czytelni i świetlic,
b) burs, internatów, przytułków, schronisk noclegowych i innych urządzeń służących celom opieki społecznej, jeżeli świadczenia te wykonywane są na rzecz osób korzystających z opieki;

- 2) świadczenia wykonywane przez sanatoria i domy wypoczynkowe prowadzone:

- a) przez związki zawodowe oraz ich zrzeszenia, jeżeli ze świadczeń tych korzystają wyłącznie osoby pozostające w stosunku pracy oraz ich rodziny,

- b) przez inne organizacje społeczne, jeżeli ze świadczeń tych korzystają wyłącznie członkowie tych organizacji oraz ich rodziny lub osoby pozostające w stosunku pracy oraz ich rodziny;
- 3) świadczenia prowadzonych przez organizacje społeczne stołówek pracowniczych, stołówek i bufetów akademickich oraz bufetów przyzakładowych, jeżeli ze świadczeń tych bufetów korzystają wyłącznie członkowie tych organizacji oraz ich rodziny;
- 4) świadczenia pracowniczych kas ubezpieczeń oraz prowadzonych przez organizacje społeczne kas zapomogowo-pożyczkowych;
- 5) świadczenia polegające na urządzaniu przez organizacje społeczne imprez widowiskowo-rozrywkowych, z których dochód został w całości przekazany na budowę lub wyposażenie szkół albo na rzecz Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy;
- 6) świadczenia polegające na wynajmowaniu przez organizacje społeczne pomieszczeń na doraźne imprezy;
- 7) świadczenia z tytułu:
- występów amatorskich zespołów artystycznych (teatralnych, muzycznych, estradowych, pieśni i tańca oraz chórów) organizacji społeczno-kulturalnych, będących pod nadzorem organów kultury prezydium rad narodowych lub pod nadzorem Ministerstwa Kultury i Sztuki, z których dochód przeznaczają się na cele statutowe tych organizacji,
 - występów urządzanych przez amatorskie zespoły artystyczne związków zawodowych oraz młodzieżowych organizacji społecznych, z których dochód przeznaczają się na cele statutowe tych organizacji,
 - urządzanych przez komitety rodzicielskie lub opiekuńcze oraz organizacje młodzieżowe państwowych szkół i państwowych placówek oświatowo-wychowawczych doraźnych imprez widowiskowo-rozrywkowych (wieczorów i zabaw tanecznych, koncertów z tańcami, przedstawień i występów zespołów i kół amatorskich itp.) oraz ze sprzedaży w czasie tych imprez potraw, owoców, słodczy i napojów (bufety),
 - działalności szkoleniowej organizacji społecznych w formie kursów, prowadzonej w ramach działalności statutowej na podstawie zezwoleń Ministerstwa Oświaty i innych zainteresowanych resortów, a o ile chodzi o działalność szkoleniową prowadzoną przez związki zawodowe — na podstawie zezwolenia właściwych instancji związkowych;
- 8) świadczenia masowych organizacji społecznych polegające na dorywczym organizowaniu wycieczek krajowych, jeżeli nie posiadają one w tym celu wyspecjalizowanego aparatu i jeżeli organizowanie wycieczek nie jest źródłem dochodów dla organizacji;
- 9) świadczenia organizacji społecznych działających w dziedzinie sportu, wychowania fizycznego i turystyki, nadzorowanych przez Ministerstwo Oświaty, Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego bądź przez Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, polegające na:
- wykonywaniu przewodnictwa turystyczno-krajoznawczego,
 - wypożyczaniu sprzętu sportowego i turystycznego,
 - prowadzeniu wczasów szkoleniowych w zakresie turystyki kwalifikowanej, np. narciarskich, żeglarskich, górskich;
- 10) świadczenia organizacji sportowych, nadzorowanych przez Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, wykonywane w ramach działalności statutowej i pozostające w bezpośrednim związku ze sportem, a nie wymienione w § 3 ust. 1 pkt 2, 3 i 4;
- 11) przychody organizacji sportowych, nadzorowanych przez Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki z tytułu dopłat do biletów wstępu na imprezy sportowe, pobieranych na rzecz Polskiego Komitetu Olimpijskiego;
- 12) świadczenia zakładów doskonalenia rzemiosła, wykonywane w ramach działalności statutowej; zakres i rodzaj działalności statutowej, objętej zwolnieniem, określi Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Drobnej Wytwórczości;
- 13) świadczenia Polskiego Związku Niewidomych, polegające na drukowaniu i wydawaniu książek przeznaczonych dla ociemniałych (system Braille'a);
- 14) świadczenia Ligi Przyjaciół Żołnierza, polegające na prowadzeniu strzelnic propagandowo-rozrywkowych i sprzedaży uczestnikom strzelań amunicji wiatrówkowej;
- 15) świadczenia Zrzeszenia Katolików „Caritas“, polegające na prowadzeniu kuchni o charakterze charytatywnym;
- 16) świadczenia zarządów pracowniczych ogrodów działkowych, polegające na zaopatrywaniu użytkowników tych ogrodów w sadzonki, nasiona, nawozy sztuczne;
- 17) świadczenia kin związkowych, polegające na wyświetlaniu filmów dokumentalnych i oświatowych.
2. Zwolnienie, przewidziane w ust. 1 pkt 7 lit. a) — c), stosuje się pod warunkiem, że osobom biorącym udział w występach poza dyrygentem i fachowym kierownikiem zespołu amatorskiego (reżyserem) oraz osobom organizującym imprezę (impresario) — nie wypłaca się wynagrodzenia.
- § 3. 1. Stawki podatku obrotowego wynoszą od obrotów:
- z tytułu świadczeń organizacji społecznych, polegających na sprzedaży lub wymianie potraw i napojów do spożycia na miejscu:
 - w bufetach prowadzonych w klubach zamkniętych, dostępnych wyłącznie dla członków organizacji społecznych i nie prowadzących sprzedaży napojów alkoholowych o mocy powyżej 18% 1%,
 - w lokalach zakładów gastronomicznych, nie prowadzących sprzedaży napojów alkoholowych o mocy powyżej 18% 2%,

- c) w lokalach zakładów nie wymienionych pod lit. a) i b) 4%,
- 2) z tytułu świadczeń organizacji wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 9, polegających na:
- a) obsłudze turystycznej w placówkach i obiektach organizacji (najem pokoi i miejsc noclegowych, sprzedaż do spożycia na miejscu potraw i napojów o mocy nie przekraczającej 18% alkoholu, sprzedaż artykułów żywnościowych oraz innych artykułów niezbędnych dla potrzeb turystycznych) 1%,
- b) wvkonywaniu przewozu uczestników wycieczek własnymi środkami lokomocji 2%,
- c) produkcji i naprawie sprzętu turystycznego 2%,
- d) sprzedaży wydawnictw turystycznych obcego nakładu oraz produkcji i sprzedaży pamiątek turystycznych 2%,
- 3) z tytułu świadczeń organizacji wymienionych w pkt 2, polegających na organizowaniu wycieczek (przewóz uczestników wycieczek obcymi środkami lokomocji, zakwaterowanie i żywienie ich w obcych placówkach i obiektach, dostarczanie im biletów na imprezy itp.), jeżeli nie korzystają ze zwolnienia na podstawie przepisu § 2 ust. 1 pkt 8 — od narzutu do kosztów własnych (marży zarobkowej) 3%,
- 4) ze świadczeń organizacji sportowych, nadzorowanych przez Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki, polegających na udostępnianiu publiczności oglądania imprez sportowych:
- a) międzynarodowych 10%,
- b) pozostałych 5%,
- 5) ze świadczeń organizacji społecznych nie wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 7 lit. a)—c), polegających na:
- a) urządzaniu imprez widowiskowo-rozrywkowych (wieczorów i zabaw tanecznych, koncertów z tańcami, przedstawień i występów zespołów i kół amatorskich itp.) — od obrotu ze sprzedaży biletów wstępu 10%,
- b) ze sprzedaży potraw, owoców, słodyczy i napojów (bufety) w czasie imprez, o których mowa pod lit. a) 5%,
- 6) z tytułu świadczeń organizacji społecznych, nie wymienionych w pkt. 2, polegających na prowadzeniu hoteli 15%,
- 7) z tytułu świadczeń organizacji społecznych, polegających na prowadzeniu kin 9%.
2. Zwalnia się organizacje, wymienione w ust. 1 pkt 4 i 5, od opłaty za kartę rejestracyjną na urządzanie imprezy oraz na urządzaną w czasie tych imprez sprzedaż potraw, owoców, słodyczy i napojów (bufety).
3. Minister Finansów może zwalniać od podatku obrotowego w całości lub w części:
- 1) w drodze zarządzeń — inne rodzaje świadczeń wykonywanych przez organizacje społeczne;

2) w drodze indywidualnych decyzji — świadczenia wykonywane przez poszczególne organizacje społeczne.

§ 4. 1. Podatkowi dochodowemu podlegają organizacje społeczne poprzez swoje zarządy główne od całego dochodu osiągniętego przez organizację.

2. Jeżeli jednak w myśl statutu organizacji poszczególne jednostki organizacyjne posiadają osobowość prawną lub w myśl statutu nie rozliczają się z zarządem głównym z osiągniętych dochodów i nie są objęte planem finansowym zarządu głównego, podatkowi dochodowemu podlegają te jednostki. Gdyby w tym przypadku organizacja społeczna chciała skorzystać ze zwolnienia od podatku dochodowego w trybie przepisów art. 2 ust. 3 dekretu o podatku dochodowym (§ 9), wniosek powinien być złożony przez zarząd główny zbiorowo dla wszystkich ubiegających się o zwolnienie jednostek organizacyjnych, opłacających podatek dochodowy.

§ 5. Za dochód organizacji społecznych podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym uważa się osiągniętą w roku podatkowym sumę nadwyżek z poszczególnych źródeł przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem obrotowym, a jeżeli nie zostały zachowane warunki zwolnienia przewidziane w art. 2 ust. 2 dekretu o podatku dochodowym (§ 9) — również sumy nadwyżek z pozostałych źródeł przychodów po potrąceniu niedoborów ze źródeł przychodów, które dały niedobory, oraz kosztów funkcjonowania organizacji.

§ 6. 1. Zwalnia się od podatku dochodowego dochody:

- 1) z wydawnictw własnych, uzyskane przez związki zawodowe, oraz z wydawnictw własnych naukowych, uzyskane przez organizacje społeczne prowadzące działalność naukową;
- 2) z działalności określonej w § 3 ust. 1 pkt 4 i 5, jeżeli organizacja społeczna zachowała warunki zwolnienia, przewidziane w art. 2 ust. 2 dekretu o podatku dochodowym (§ 9).

2. Obniża się podatek dochodowy od dochodów osiągniętych przez związki zawodowe:

- 1) z kin dostępnych dla publiczności . . . o 50%,
- 2) z pozostałych kin o 90%.

§ 7. 1. W przedsiębiorstwach (zakładach) usługowych, produkcyjnych lub handlowych, stanowiących własność organizacji społecznych posiadających osobowość prawną i zezwolenie, wydane na podstawie uchwały nr 446 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1958 r., na prowadzenie działalności gospodarczej lub oddanych tym organizacjom przez Państwo w użytkowanie, uznaje się również za koszt uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym przewidziane coroczne odpisy na zużycie własnych przedmiotów majątkowych — na warunkach, które określi zarządzenie Ministra Finansów.

2. Za przedsiębiorstwa (zakłady), o których mowa w ust. 1, uważa się również przedsiębiorstwa (zakłady), stanowiące własność spółek handlowych, w których w dniu 18 listopada 1958 r. spółnikiem była organizacja społeczna, jeżeli:

- 1) udział organizacji społecznej wynosi ponad 50% kapitału zakładowego spółki;
- 2) spółnikami są wyłącznie osoby prawne;
- 3) czysty zysk spółki przekazywany jest na cele statutowe organizacji społecznej;
- 4) organizacja społeczna uzyskała zezwolenie Ministra Finansów na dalsze prowadzenie działalności gospodarczej w postaci udziału w tej spółce.

§ 8. Podatek dochodowy pobiera się według następującej skali:

Przy dochodzie zł		Podatek wynosi	
ponad	do		
10.000	100.000	5%	
100.000	200.000	5,000 zł oraz 10%	od nadwyżki dochodu ponad 100.000 zł
200.000	500.000	15%	200.000 „
500.000	1.000.000	20%	500.000 „
1.000.000	2.000.000	25%	1.000.000 „
2.000.000	5.000.000	30%	2.000.000 „
5.000.000	10.000.000	35%	5.000.000 „
10.000.000	15.000.000	40%	10.000.000 „
15.000.000		60%	15.000.000 „

§ 9. W sprawach nie unormowanych uchwałą do organizacji społecznych mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku obrotowym (Dz. U. z 1950 r. Nr 49, poz. 449, z 1955 r. Nr 22, poz. 139 i z 1960 r. Nr 29, poz. 167) i dekretu z dnia 26 października 1950 r. o podatku dochodowym (Dz. U. z 1957 r. Nr 7, poz. 26 i z 1958 r. Nr 45, poz. 223).

§ 10. 1. Traci moc uchwała nr 342 Rady Ministrów z dnia 5 maja 1951 r. w sprawie zwolnienia działalności gospodarczej organizacji politycznych, społecznych i zawodowych od podatków obrotowego i dochodowego (Monitor Polski Nr A-43, poz. 547).

2. Przepisy uchylone z mocy przepisu ust. 1 mają jednak zastosowanie do podatków obroto-

wego i dochodowego przypadających za lata do 1960 włącznie.

§ 11. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Finansów.

§ 12. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1961 r. i ma zastosowanie do obrotów i dochodów organizacji społecznych, osiągniętych od tego dnia.

2. Zobowiązuje się organy nadzorujące organizacje społeczne do ustalenia dodatków finansowych wynikających z postanowień uchwały dla poszczególnych organizacji i do odpowiedniego zmniejszenia dotacji z budżetu na 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

59

UCHWAŁA Nr 95 RADY MINISTRÓW

z dnia 3 marca 1961 r.

zmieniająca uchwałę nr 100 z dnia 24 stycznia 1953 r. w sprawie przyznawania niektórym kategoriom pracowników państwowych dodatków uzasadnionych specjalnymi kwalifikacjami i warunkami służby.

(Monitor Polski z dnia 10 marca 1961 r. Nr 22, poz. 104)

Na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o uposażeniu pracowników państwowych (Dz. U. Nr 7, poz. 39) Rada Ministrów uchwała, co następuje:

§ 1. W uchwale nr 100 Rady Ministrów z dnia 24 stycznia 1953 r. w sprawie przyznawania niektórym kategoriom pracowników państwowych dodatków uzasadnionych specjalnymi kwalifikacjami i warunkami służby (Monitor Polski Nr A-10, poz. 139 z późniejszymi zmianami) § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Miesięczna kwota na dodatki, o których mowa w § 1, ustalana jest na okres jednego roku dla każdego resortu przez właściwego ministra (kierownika urzędu

centralnego) w granicach funduszu plac przyznanego w resortowym preliminarzu wydatków budżetowych na dany rok.

O wysokości przeznaczonej na dodatki specjalne miesięcznej kwoty na dany rok oraz o jej zmianach ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) powiadamiać będą Ministra Finansów“.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się zainteresowanym ministrom (kierownikom urzędów centralnych) i Ministrowi Finansów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

60

UCHWAŁA Nr 55 RADY MINISTRÓW

z dnia 7 lutego 1961 r.

w sprawie cen na usługi wykonywane dla ludności.

(Monitor Polski z dnia 27 marca 1961 r. Nr 26, poz. 123)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 3 czerwca 1953 r. o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych (Dz. U. Nr 31, poz. 122) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych ustalają, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz §§ 2 i 4, ceny usług wykonywanych dla ludności przez:

- 1) państwowe przedsiębiorstwa (zakłady) podległe radom narodowym,
- 2) spółdzielnie,
- 3) zakłady organizacji społecznych,
- 4) zakłady rzemiosła indywidualnego oraz inne jednostki gospodarki nie uspołecznionej.

2. Prezydya wojewódzkich rad narodowych określają z zachowaniem przepisów § 3 ust. 2 i 3 wykazy usług (specjalności usługowych), których ceny ustalane będą przez właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

3. Prezydya wojewódzkich rad narodowych mogą nie obejmować w wykazach (ust. 2) obowiązkiem ustalania cen — usług o mniejszym znaczeniu wykonywanych przez jednostki określone w ust. 1 oraz usług świadczonych przez zakłady o szczególnie wysokim poziomie wykonywania usług, z których korzysta ograniczona ilość odbiorców (usługi luksusowe).

§ 2. Właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych nie ustalają cen następujących usług wykonywanych dla ludności nawet w przypadkach, gdy usługi te wykonywane są przez jednostki wymienione w § 1 ust. 1:

- 1) usługi (świadczenia) zakładów społecznych służby zdrowia oraz państwowych zakładów pomocy społecznej,
- 2) usługi (świadczenia) z zakresu ochrony zdrowia, a w szczególności lekarskie i lekarsko-dentystyczne, udzielane przez spółdzielnie,
- 3) przedstawienia teatralne oraz wyświetlanie filmów,
- 4) przemiał zbóż,
- 5) usługi rzeźniane,
- 6) usługi państwowej służby weterynaryjnej,
- 7) przewozy konne towarów z wyjątkiem rozwózki opału oraz wywózki drewna z lasów.

§ 3. 1. Ilekroć w dalszych przepisach uchwały jest mowa o wykazach, należy przez to rozumieć wykaz usług (specjalności usługowych), których ceny ustalane będą przez właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

2. Wykaz usług powinien obejmować usługi o charakterze podstawowym, określone przez Pań-

stwą Komisję Cen, oraz ważniejsze usługi (specjalności usługowe) o znaczeniu miejscowym.

3. Wykazy usług (specjalności usługowych), jak również wszelkie zmiany tych wykazów winny być ogłaszane w dzienniku urzędowym wojewódzkiej rady narodowej.

4. Ceny usług nie objętych wykazem ustalają jednostki wykonujące te usługi.

§ 4. 1. Państwowa Komisja Cen określa wytyczne do ustalania cen usług, o których mowa w § 1.

2. Państwowa Komisja Cen może ustalić ceny usług, o których mowa w § 1, obowiązujące jednolicie w całym kraju.

3. Jednolite ceny usług ustalone w trybie ust. 2 mogą mieć charakter cen maksymalnych.

§ 5. 1. Upoważnia się prezydya wojewódzkich rad narodowych do przekazywania prezydiom powiatowych (miejskich) rad narodowych uprawnień do ustalania cen na usługi wykonywane dla ludności, a objęte wykazem, o którym mowa w § 3.

2. Przekazanie uprawnień, o których mowa w ust. 1, powinno być dokonywane w drodze zarządzeń prezydiów wojewódzkich rad narodowych, ogłaszanych w dzienniku urzędowym wojewódzkiej rady narodowej.

3. Zarządzenia, o których mowa w ust. 2, określają rodzaj (grupę) przekazywanych usług lub — jeśli ma być przekazana tylko część usług danej grupy — dokładne określenie tej części.

4. Prezydya wojewódzkich rad narodowych przekazując uprawnienia do ustalania cen usług w myśl ust. 1 mogą określić zasady ustalania tych cen przez prezydya powiatowych (miejskich) rad narodowych.

§ 6. Ustalanie cen usług o charakterze podstawowym (§ 3 ust. 2) powinno być poprzedzone zasięgnięciem opinii Centralnej Rady Związków Zawodowych, w razie gdy ceny te ustalane są przez Państwową Komisję Cen (§ 4 ust. 2), lub ze stanowiskiem wojewódzkich komisji związków zawodowych, w razie gdy ceny tych usług ustalają właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

§ 7. 1. Ceny usług wymienionych w § 2 pkt 1 oraz pkt 3—7 ustalają właściwi ministrowie w porozumieniu z Państwową Komisją Cen.

2. Ceny usług wymienionych w § 2 pkt 2 ustala Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Państwową Komisją Cen oraz właściwymi centralnymi organizacjami spółdzielczymi.

3. Ceny usług świadczonych przez przedsiębiorstwa usługowe „Orbis“ oraz przedsiębiorstwa

„Ruch“ ustalają właściwi ministrowie w porozumieniu z Państwową Komisją Cen.

4. Ceny pozostałych usług wykonywanych dla ludności przez przedsiębiorstwa (zakłady) podległe ministrom ustalają z zastrzeżeniem ust. 5—8 właściwi ministrowie.

5. W trybie ust. 1 ustalane będą również ceny usług określonych przez Państwową Komisję Cen w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

6. Ceny ustalane przez właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych na usługi wykonywane przez jednostki, o których mowa w § 1 ust. 1, obowiązują jako ceny maksymalne również przedsiębiorstwa (zakłady) podległe ministrom, a działające na terenie województwa.

7. Ministrowie mogą w drodze zarządzeń upoważnić zjednoczenia lub przedsiębiorstwa (zakłady) do ustalania cen usług, o których mowa w ust. 4.

8. Przepisy § 4 ust. 2 i 3 mają odpowiednie zastosowanie do usług, o których mowa w ust. 4.

9. Ceny na usługi ustalone z mocą obowiązującą na terenie całego kraju — przekazywane są do wiadomości Państwowej Komisji Cen i ogłaszane w obowiązującym trybie. Ceny obowiązujące na terenie poszczególnych województw, miast lub powiatów przekazywane są do wiadomości właściwych wojewódzkich komisji cen.

10. Przepisy ust. 3—9 odnoszą się odpowiednio również do usług wykonywanych przez jednostki podległe kierownikom urzędów centralnych oraz Zarządowi Głównemu Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa“.

§ 10. 1. Usługi na rzecz ludności powinny być świadczone po cenach ustalonych w trybie określonym niniejszą uchwałą.

2. Ceny usług obowiązujące w dniu wejścia w życie uchwały wygasają z chwilą ustalenia nowych cen w trybie określonym niniejszą uchwałą.

§ 13. Organy zobowiązane do kontroli stosowania obowiązujących cen w obrotach rynkowych powinny objąć swą działalnością również ceny usług ustalone w trybie niniejszej uchwały.

§ 14. Prezydium wojewódzkich rad narodowych w terminie trzech miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej uchwały określa wykazy usług (spe-

cialności usługowych), których ceny ustalane będą przez właściwe do spraw cen organy prezydiów wojewódzkich rad narodowych.

§ 15. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa:

- 1) o prezydiach wojewódzkich rad narodowych — należy przez to rozumieć również prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw,
- 2) o wojewódzkich komisjach cen — należy przez to rozumieć również komisje cen w miastach wyłączonych z województw.

§ 16. 1. Uchwała niniejsza nie dotyczy usług objętych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 1957 r. w sprawie ustalania przez Radę Ministrów wytycznych do określania cen i stawek taryfowych niektórych artykułów i usług (Dz. U. Nr 49, poz. 235).

2. Uchwała nie narusza przepisów:

- 1) uchwały nr 209 Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1957 r. w sprawie trybu ustalania wysokości opłat za usługi przedsiębiorstw mechanizacji rolnictwa (Monitor Polski Nr 54, poz. 335),
- 2) uchwały nr 26 Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1958 r. w sprawie określenia właściwości Ministra Handlu Wewnętrznego w zakresie ustalania cen na niektóre artykuły i usługi (Monitor Polski Nr 13, poz. 80),
- 3) uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 5 marca 1958 r. w sprawie wytycznych do ustalania stawek taryfowych w zakresie przewozów środkami komunikacji miejskiej (Monitor Polski Nr 18, poz. 114),
- 4) uchwały nr 185 Rady Ministrów z dnia 31 maja 1958 r. w sprawie przekazania prezydiom rad narodowych uprawnień do ustalania opłat i stawek taryfowych za niektóre usługi i świadczenia komunalne (Monitor Polski Nr 61, poz. 344).

§ 17. Traci moc zarządzenie nr 114 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 maja 1956 r. w sprawie właściwości Państwowej Komisji Cen w zakresie ustalania taryf i opłat za usługi rzemieślnicze świadczone ludności (Monitor Polski Nr 37, poz. 440).

§ 19. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

61

UCHWAŁA Nr 85 RADY MINISTRÓW

z dnia 21 lutego 1961 r.

zmieniająca uchwałę z dnia 19 sierpnia 1960 r. w sprawie zasad tworzenia funduszu zakładowego na rok gospodarczy 1960/1961 w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej i gospodarstwach rolnych.

(Monitor Polski z dnia 29 marca 1961 r. Nr 27, poz. 129)

Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale nr 294 Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1960 r. w sprawie zasad tworzenia funduszu zakładowego na rok gospodarczy

1960/1961 w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej i gospodarstwach rolnych (Monitor Polski Nr 73, poz. 335) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 ust. 2 skreśla się wyrazy „Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i“,
- 2) w § 12 skreśla się wyrazy „Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego i“,

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 lipca 1960 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

62

UCHWAŁA Nr 87 RADY MINISTRÓW

z dnia 21 lutego 1961 r.

w sprawie opłat za świadczenia udzielane przez domy małych dzieci.

(Monitor Polski z dnia 29 marca 1961 r. Nr 27, poz. 130)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 3 czerwca 1953 r. o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych (Dz. U. Nr 31, poz. 122) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Rodzice (osoby zobowiązane do alimentacji) pokrywają częściowe lub całkowite koszty utrzymania dziecka w domu małych dzieci na zasadach określonych w uchwale.

§ 2. 1. Rodzice (osoby zobowiązane do alimentacji), których głównym źródłem utrzymania jest wynagrodzenie podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń lub wynagrodzenie (uposażenie) zwolnione na podstawie szczególnych przepisów od podatku od wynagrodzeń, ponoszą opłaty według tabeli nr 1 objętej załącznikiem do uchwały, w zależności od przeciętnego miesięcznego dochodu ze wszystkich źródeł, przypadającego na członka rodziny.

3. Przepis ust. 1 ma odpowiednie zastosowanie do osób, których głównym źródłem utrzymania są renty, stypendia lub alimenty, jak również do osób, które poza przychodami z gospodarstwa rolnego osiągają dochody podlegające przepisom o podatku od wynagrodzeń.

§ 3. 1. Przeciętny miesięczny dochód (przychód) przypadający na członka rodziny (§ 2) oblicza się dzieląc dwunastą część ogólnego rocznego dochodu netto (przychodu) uzyskanego przez rodziców (osoby zobowiązane do alimentacji) ze wszystkich źródeł przez liczbę członków rodziny.

2. Za członków rodziny (ust. 1) uważa się rodziców (osoby zobowiązane do alimentacji) oraz osoby pozostające na ich wyłącznym utrzymaniu, wliczając w tę liczbę także dziecko, które korzysta ze świadczeń domu małych dzieci.

3. Jeżeli dziecko korzystające ze świadczeń domu małych dzieci posiada własne dochody (przychody), dolicza się je do dochodu (przychodu) rodziców (osób zobowiązanych do alimentacji).

§ 7. Domy małych dzieci udzielają bezpłatnie świadczeń dzieciom:

- 1) przebywającym na oddziałach izolacyjnych BCG,
- 2) umieszczonym w zakładzie w związku z gruźlicą rodziców (osób zobowiązanych do alimentacji).

§ 8. W razie zwiększenia się lub zmniejszenia zdolności płatniczej rodziców (osób zobowiązanych do alimentacji) odpłatność za pobyt dziecka w domu małych dzieci ulega odpowiedniemu zwiększeniu lub zmniejszeniu.

§ 9. 1. Organ podejmujący decyzję w sprawie przyznania dziecku świadczeń domu małych dzieci ustala także podstawę wymiaru i wysokość opłat za te świadczenia.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, może udzielać ulg lub całkowitych zwolnień od opłat na stałe albo na czas określony w przypadkach szczególnie uzasadnionych, takich jak długotrwała choroba, śmierć w rodzinie, zniszczenie mienia w wyniku klęski żywiołowej oraz innych poważnych wypadkach o charakterze doraźnym.

§ 10. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej określi w porozumieniu z Ministrem Finansów szczegółowe zasady pobierania opłat oraz udzielania ulg i zwolnień, o których mowa w § 9.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 87 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1961 r. (poz. 130).

Wysokość miesięcznych opłat za świadczenia udzielane przez domy małych dzieci

Tabela nr 1

Miesięczny dochód przypadający na członka rodziny w złotych	Miesięczna opłata w złotych
do 400	100
od 401 do 500	200
od 501 do 600	250
od 601 do 700	350
od 701 do 800	450
od 801 do 900	550
od 901 do 1.000	650
od 1.001 do 1.200	750
ponad 1.200	pełny koszt utrzymania

63

UCHWAŁA Nr 118 RADY MINISTRÓW

z dnia 25 marca 1961 r.

o rozciągnięciu przepisów uchwały nr 84 Rady Ministrów z dnia 3 marca 1960 r. w sprawie finansowania wydatków za osiągnięcia ekonomiczne załóg w niektórych państwowych jednostkach organizacyjnych na inne jednostki organizacyjne.

(Monitor Polski z dnia 1 kwietnia 1961 r. Nr 28, poz. 132)

§ 1. Rozciąga się przepisy uchwały nr 84 Rady Ministrów z dnia 3 marca 1960 r. w sprawie finansowania wydatków za osiągnięcia ekonomiczne załóg w niektórych państwowych jednostkach organizacyjnych (Monitor Polski Nr 33, poz. 162) na

jednostki organizacyjne wymienione w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 118 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1961 r. (poz. 132).

WYKAZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

Lp.	Nazwa jednostki	Dodatkowe środki na fundusz za osiągnięcia ekonomiczne
1	Polskie Linie Lotnicze „Lot"	<p>a) 0,5% planowanego osobowego funduszu płac za poprawę o 5% w stosunku do roku ubiegłego efektywnych wpływów dewizowych netto;</p> <p>b) 0,2% planowanego osobowego funduszu płac za każdy dalszy 1% poprawy efektywnych wpływów dewizowych netto.</p> <p>Suma dodatkowych środków na fundusz za osiągnięcia ekonomiczne nie może przekroczyć rocznie 3,0% planowanego osobowego funduszu płac.</p>

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 22 marca 1961 r.

w sprawie świadczeń leczniczych dla rencistów i inwalidów oraz członków ich rodzin.

(Dziennik Ustaw z dnia 17 kwietnia 1961 r. Nr 20, poz. 103)

Na podstawie art. 64 ust. 4 dekretu z dnia 25 czerwca 1954 r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 97), art. 23 ust. 4 dekretu z dnia 14 sierpnia 1954 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 23, poz. 98), art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 13 grudnia 1957 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1958 r. Nr 2, poz. 6) oraz art. 31 ust. 5 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin (Dz. U. z 1959 r. Nr 12, poz. 70) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie dotyczy świadczeń leczniczych przysługujących:

- 1) osobom pobierającym renty starcze lub inwalidzkie określone w przepisach:
 - a) o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin,
 - b) o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin,
 - c) o zaopatrzeniu byłych właścicieli i dzierżawców aptek, taboru żeglugi śródlądowej, przedsiębiorstw oraz niektórych nieruchomości rolnych i leśnych, które zostały przejęte na własność Państwa.
- 2) inwalidom wojennym i wojskowym zaliczonym do jednej z grup inwalidów,
- 3) osobom pobierającym renty inwalidzkie określone w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin,
- 4) osobom pobierającym renty za wysługę lat lub renty inwalidzkie określone w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin, jak również w przepisach ustawy o służbie więziennej, z zastrzeżeniem wymienionym w ust. 2,
- 5) osobom pobierającym renty rodzinne na podstawie przepisów, o których mowa w pkt 1—4,
- 6) członkom rodzin osób określonych w pkt 1—4 oraz członkom rodzin rencistów pobierających renty za wysługę lat na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin,
- 7) wdowom po żołnierzach i inwalidach wojennych i wojskowych, które pobierały renty do dnia 1 grudnia 1956 r., a następnie otrzymały jednorazowe odprawy.

2. Rozporządzenie nie dotyczy świadczeń leczniczych dla rencistów i inwalidów, byłych funkcjonariuszów Milicji Obywatelskiej i służby więziennej oraz członków ich rodzin uprawnionych do świadczeń służby zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

3. Za członków rodziny uważa się:

- 1) dzieci, wnuki i rodzeństwo, na które wypłacane są dodatki do rent,
- 2) żonę, jeżeli nie pracuje zarobkowo i pozostaje na utrzymaniu rencisty,
- 3) rodziców oraz męża rencistki, jeżeli nie pracują zarobkowo i pozostają na utrzymaniu rencisty oraz osiągnęli wiek — mężczyzna 65 lat, kobieta 55 lat, lub są inwalidami,
- 4) inną osobę spełniającą warunki określone w pkt 3, jeżeli rencista nie posiada członków rodziny wymienionych w pkt 2—3, a osoba ta była uprawniona do pomocy leczniczej z tytułu zatrudnienia rencisty przed powstaniem prawa do renty.

§ 2. 1. Osobom określonym w § 1 ust. 1 przysługują:

- 1) bezpłatne świadczenia zapobiegawczo-lecznicze i świadczenia z zakresu pomocy położniczej, udzielane przez zakłady społeczne służby zdrowia (leczenie ambulatoryjne, domowe, szpitalne, sanatoryjne, uzdrowiskowe oraz pomoc doraźna) w zakresie ustalonym w stosunku do ubezpieczonych,
- 2) bezpłatne zaopatrzenie w leki wraz z opakowaniem, środki opatrunkowe, środki pomocnicze, protezy i aparaty ortopedyczne,
- 3) zwrot kosztów przejazdów do zakładu leczniczego i z powrotem — na zasadach obowiązujących w stosunku do ubezpieczonych.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy:

- 1) leków nabywanych w punktach aptecznych przeznaczonych wyłącznie do skupu i sprzedaży leków gotowych produkowanych za granicą,
- 2) mleka w proszku, objętego urzędowym spisem leków, jeżeli nie jest ono przeznaczone dla dziecka chorego w wieku do jednego roku.

§ 3. Świadczenia określone w § 2 przysługują również:

- 1) w zakresie leczenia następstw wypadku w zatrudnieniu lub choroby zawodowej — osobom, które uległy wypadkowi w zatrudnieniu lub zachorowały na chorobę zawodową, a nie posiadają uprawnień do renty,

- 2) w zakresie leczenia choroby lub kalectwa pozostającego w związku ze służbą wojskową — osobom:
- uznanym za inwalidów na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 1954 r., które nie zostały zaliczone do żadnej grupy inwalidów,
 - zwalnianym z wojska po 1 lipca 1954 r. wskutek niezdolności do służby z powodu uszkodzeń zdrowia pozostających w związku ze służbą wojskową lub wskutek choroby zawodowej — chociażby osoby te nie zostały zaliczone do żadnej grupy inwalidów.

§ 4. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia udzielają świadczeń określonych w rozporządzeniu:

- 1) rencistom pobierającym renty oraz członkom ich rodzin — na podstawie legitymacji rencisty wydanej przez właściwy oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz dowodu bieżącego pobierania renty,

- 2) inwalidom wojennym i wojskowym na podstawie legitymacji stwierdzającej odpowiednie uprawnienia,
- 3) osobom nie pobierającym rent, a uprawnionym do świadczeń (§ 1 ust. 1 pkt 7, § 3 pkt 1 i 2 lit. b), oraz osobom, które zgłosiły wniosek o przyznanie renty, lecz nie otrzymały jeszcze dowodów wymienionych w pkt. 1 — na podstawie odpowiedniego zaświadczenia wydanego przez oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Podstawą do bezpłatnego otrzymywania z aptek otwartych leków i środków opatrunkowych są recepty wystawione według ustalonego wzoru przez lekarzy, lekarzy dentystów, starszych felcerów i felcerów zakładów społecznych służby zdrowia.

3. Osoby ubiegające się o świadczenia lecznicze są obowiązane okazywać na żądanie dowody tożsamości.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *R. Barański*

65

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU BUDOWNICTWA, URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

z dnia 9 grudnia 1960 r.

w sprawie zwolnienia od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy absolwentek Technikum Architektury im. St. Noakowskiego w Warszawie oraz Państwowej Szkoły Architektury im. St. Noakowskiego w Warszawie.

(*Monitor Polski z dnia 15 marca 1961 r. Nr 23, poz. 112*)

Na podstawie § 15 uchwały nr 196 Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1958 r. o wstępnym stażu pracy absolwentów zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących (*Monitor Polski Nr 47, poz. 273*) oraz § 2 ust. 1 pkt 4 lit. f) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 1960 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury (*Dz. U. Nr 38, poz. 225*) zarządza się, co następuje:

§ 1. Absolwentki Technikum Architektury im. St. Noakowskiego w Warszawie oraz Państwowej Szkoły Architektury im. St. Noakowskiego w Warszawie podejmujące pracę w pracowniach urbanistycznych i zespołach do opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego działających w ramach wydziałów architektury i nadzoru budowlanego (architektury i budownictwa) prezydiów rad narodowych oraz w biurach (samodzielnych pracowniach) projektów zwalnia się od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy oraz od obowiązku zdania egzaminu przewidzianego w § 10 uchwały nr 196 Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1958 r. o wstępnym stażu pracy absol-

wentów zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących (*Monitor Polski Nr 47, poz. 273*).

§ 2. Przepis § 1 stosuje się do absolwentek Technikum Architektury im. St. Noakowskiego oraz Państwowej Szkoły Architektury im. St. Noakowskiego, podejmujących pracę zawodową pierwszy raz po ukończeniu szkoły. Absolwentką Technikum Architektury im. St. Noakowskiego oraz Państwowej Szkoły Architektury im. St. Noakowskiego w rozumieniu niniejszego zarządzenia jest osoba, która uzyskała świadectwo lub dyplom stwierdzający ukończenie wymienionych szkół.

§ 3. Absolwentkom, o których mowa, przyjmowanym do urbanistycznych pracowni i zespołów do opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego oraz do biur (samodzielnych pracowni) projektów należy na okres pierwszego roku pracy ustalić wynagrodzenie zasadnicze (podstawowe) w wysokości 900 zł miesięcznie.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 9 grudnia 1960 r.

Przewodniczący Komitetu Budownictwa, Urbanistyki i Architektury: *St. Pietrusiewicz*

66

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 6 marca 1961 r.

w sprawie uchylenia mocy obowiązującej zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie ulg w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy najemnych członków załóg na statkach rybołówstwa morskiego oraz w sprawie uznania najemnych członków załóg na statkach rybołówstwa dalekomorskiego za pracowników sezonowych.

(Monitor Polski z dnia 16 marca 1961 r. Nr 24, poz. 118)

Na podstawie art. 5 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. z 1949 r. Nr 7, poz. 41, z 1956 r. Nr 44, poz. 201 i z 1959 r. Nr 11, poz. 60) zarządza się, co następuje:

§ 1. W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 1961 r. w sprawie obniżenia skali w podatku od wynagrodzeń dla niektórych grup pracowników (Dz. U. Nr 3, poz. 16) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 1961 r. w sprawie obniżenia skali w podatku od wynagrodzeń dla nie-

których grup pracowników (Dz. U. Nr 5, poz. 36) tracą moc przepisy zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 12 grudnia 1949 r. w sprawie ulg w podatku od wynagrodzeń dla przodujących w pracy najemnych członków załóg na statkach rybołówstwa morskiego oraz w sprawie uznania najemnych członków załóg na statkach rybołówstwa dalekomorskiego za pracowników sezonowych (Monitor Polski Nr A-102, poz. 1201).

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1961 r.

Minister Finansów: *J. Albrecht*

67

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 29 marca 1961 r.

w sprawie zasad i trybu gospodarowania funduszem płac w jednostkach i zakładach budżetowych w 1961 r.

(Monitor Polski z dnia 1 kwietnia 1961 r. Nr 28, poz. 135)

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy budżetowej na rok 1961 z dnia 22 grudnia 1960 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 327) zarządza się, co następuje:

§ 1. Fundusz płac centralnych i terenowych organów administracji państwowej, wymiaru sprawiedliwości i prokuratury oraz podporządkowanych jednostek i zakładów budżetowych podlega limitowaniu zgodnie z przepisami niniejszego zarządzenia.

§ 2. 1. Wykorzystanie osobowego funduszu płac w poszczególnych kwartałach nie może przekraczać 1/4 rocznych kredytów na płace.

2. W przypadkach, w których stosowany jest obecnie system miesięcznego limitowania osobowego funduszu płac, system ten utrzymuje się bez zmiany.

3. Oszczędności w osobowym funduszu płac, powstałe wskutek nieobsadzenia etatów, nie mogą być wykorzystane do podwyższenia wynagrodzenia faktycznie zatrudnionemu personelowi.

§ 3. Przekroczenie limitu kwartalnego ustalonego w § 2 ust. 1 może nastąpić pod warunkiem nieprzekroczenia rocznych kredytów na płace:

- 1) w razie zwiększenia przez Radę Ministrów etatów ustalonych w budżecie Państwa — zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 1 lipca 1958 r. o prawie budżetowym (Dz. U. Nr 45, poz. 221),
- 2) za zgodą resortowego ministra (kierownika urzędu centralnego) lub przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej (rady narodowej miasta wyłączonego z województwa),

jeżeli stan zatrudnienia w poszczególnych kwartałach musi być różny ze względu na zadania wynikające z narodowego planu gospodarczego lub budżetu,

- 3) w związku z przyznaniem awansów w II półroczu w granicach kwoty przewidzianej w budżecie,
- 4) w odniesieniu do awansów automatycznych (np. nauczycieli, pracowników służby zdrowia), jak również w odniesieniu do premii i dodatków za wysługę lat,
- 5) w odniesieniu do wynagrodzeń za zastępstwo w okresie choroby lub urlopu pracownika pomocniczo-obsługowego, który w razie jednoosobowej obsady nie może być zastąpiony przez innego pracownika,
- 6) w odniesieniu do wypłat wynagrodzeń zaległych.

§ 4. 1. Wyższe stawki wynagrodzenia — nie wyłączając specjalnych dodatków kwalifikacyjnych — mogą być przyznawane wyłącznie w dwóch terminach: 1 stycznia i 22 lipca każdego roku, z tym że pracownik może być awansowany na danym stanowisku nie częściej niż raz w ciągu roku pracy.

2. Poza terminami wymienionymi w ust. 1 wyższe stawki wynagrodzenia mogą być przyznane pracownikowi jedynie w razie:

- 1) konieczności obsadzenia zwolnionego stanowiska kierowniczego,

- 2) gdy odpowiednie przepisy przewidują awans automatyczny lub automatyczne przyznanie dodatku po dopełnieniu wymaganych warunków (np. dodatku za wysługę lat, za znajomość języków obcych, za pracę w warunkach szczególnie szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwych, dodatku z tytułu uprawnień budowlanych),
- 3) przyznania przez Prezesa Rady Ministrów dodatkowej puli indywidualnych uposażeń ryczałtowych.

§ 5. Zmiana wysokości uposażenia następuje od dnia 1 miesiąca następującego po powstaniu warunków do zmiany.

§ 6. Wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w niepełnej ilości godzin pracy powinno być wypłacane według przewidzianych dla danego sta-

nowiska stawek uposażenia zasadniczego i dodatków zmniejszonych odpowiednio do ilości godzin pracy, chyba że przepisy uposażeniowe stanowią inaczej.

§ 7. Specjalne dodatki kwalifikacyjne ustalone są corocznie w limitach miesięcznych. Przekroczenie limitu miesięcznego w razie niewykorzystania go w miesiącach ubiegłych jest niedozwolone.

§ 8. Sumy przeznaczone na osobowy fundusz płac w jednostkach, których uruchomienie ma nastąpić w ciągu roku budżetowego, powinny być wyodrębnione i wykorzystywane dopiero w miarę uruchamiania tych jednostek.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1961 r.

Minister Finansów: w z. J. Kole

68

INSTRUKCJA MINISTRA FINANSÓW

z dnia 20 lutego 1961 r.

zmieniająca instrukcję z dnia 9 marca 1960 r. w sprawie doprowadzania do porównywalności wyników gospodarczych państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (obliczanie bazy), wskaźników dyrektywnych oraz obliczania dodatkowego funduszu zakładowego.

(Monitor Polski z dnia 6 marca 1961 r. Nr 20, poz. 94)

W związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1961 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Dz. U. Nr 9, poz. 49) ustala się, co następuje:

W instrukcji Ministra Finansów z dnia 9 marca 1960 r. w sprawie doprowadzania do porównywalności wyników gospodarczych państwowych przedsiębiorstw przemysłowych (obliczanie bazy), wskaźników dyrektywnych oraz obliczania dodatkowego funduszu zakładowego (Monitor Polski Nr 30, poz. 143) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) „rozporządzeniu“ — należy przez to rozumieć rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1961 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Dz. U. Nr 9, poz. 49)“;

2) po § 5 dodaje się nowe §§ 5a—5f w brzmieniu:
 „§ 5a. 1. W przedsiębiorstwach planowo deficytowych, jak również w przedsiębiorstwach, w których ceny zbytu na niektóre wyroby i usługi zostały ustalone poniżej jednostkowych kosztów własnych (o ile na te wyroby i usługi nie przysługują dotacje przedmiotowe) — bazę obliczoną zgodnie z przepisami § 3 koryguje się o kwotę pogorszenia lub poprawy wyniku z tytułu zmian ilościowych wyrobów i usług planowo deficytowych pomiędzy planem sprzedaży bieżącego roku a rzeczywistą sprzedażą w roku ubiegłym.

2. Sumę korekty wylicza się przez pomnożenie ilościowych różnic między planem sprzedaży bieżącego roku a rzeczywistą sprzedażą roku ubiegłego poszczególnych wyrobów i usług planowo defi-

cytowych — przez jednostkowe straty (różnica między planowaną ceną zbytu a jednostkowym kosztem własnym w roku ubiegłym).

3. W razie zwiększenia ilości wyrobów i usług planowo deficytowych w planie sprzedaży bieżącego roku w porównaniu do ilości rzeczywiście sprzedanych w roku ubiegłym — należy pogorszyć bazę o sumę korekty wyliczoną w sposób wskazany w ust. 2, w razie zaś zmniejszenia ilości wyrobów i usług planowo deficytowych — należy polepszyć bazę o sumę korekty (zmniejsza się stratę bazową).

4. Jeżeli do planu sprzedaży zostaną wprowadzone planowo deficytowe wyroby i usługi, które w roku ubiegłym nie były produkowane (produkcja nieporównywalna) — bazę koryguje się o kwotę równą iloczynowi otrzymanemu z pomnożenia ilości tych wyrobów i usług przez planowaną jednostkową stratę na wyrobie lub usłudze (zwiększa się stratę bazową, zmniejsza się zysk bazowy).

§ 5b. W celu ustalenia, czy przedsiębiorstwo spełniło warunki uzasadniające utworzenie funduszu zakładowego w poszczególnych kwartałach danego roku, jak również dla obliczenia jego wysokości należy wyniki osiągnięte za poszczególne kwartały porównać po doprowadzeniu ich do porównywalności:

- 1) z wynikami poszczególnych kwartałów roku ubiegłego — w razie gdy podstawą porównania jest wynik osiągnięty w roku ubiegłym,
- 2) z bazą podzieloną na bazy kwartalne — w razie gdy podstawą porównania jest baza,
- 3) z zaplanowanymi kwartalnymi wynikami w rocznym planie techniczno-ekonomicznym — w razie gdy podstawą porównania jest wynik planowany na dany rok.

§ 5c. 1. Bazy kwartalne ustala się przez podzielenie kwoty bazy rocznej w takich procentach, w jakich w roku ubiegłym kształtowały się wyniki poszczególnych kwartałów w stosunku do wyniku rocznego.

2. Jeżeli w warunkach produkcji danego roku zajdą istotne zmiany w porównaniu do roku ubiegłego, wówczas za zgodą jednostki nadrzędnej dokonuje się podziału bazy rocznej na bazy kwartalne w takich proporcjach, w jakich kształtują się zaplanowane kwartalne wyniki w planie techniczno-ekonomicznym do wyniku rocznego ustalonego w tym planie.

§ 5d. 1. Jeżeli wyniki finansowe za niektóre kwartały roku ubiegłego są dodatnie (zyski), a za niektóre — ujemne (straty), wówczas w celu dokonania podziału bazy rocznej na bazy kwartalne ustala się procentowy wskaźnik zmiany wysokości kwoty bazy w porównaniu do kwoty wyniku za rok ubiegły bądź też do wyniku planowanego w przypadku, o którym mowa w § 5c ust. 2.

2. Bazy kwartalne oblicza się przez skorygowanie wyników poszczególnych kwartałów, tj. przez podwyższenie zysku (zmniejszenie straty), jeżeli baza roczna jest wyższa od wyniku roku ubiegłego, lub przez zmniejszenie zysku (podwyższenie straty), jeżeli baza roczna jest niższa od wyniku roku ubiegłego.

§ 5e. 1. Podziału rocznych kosztów bazowych na koszty bazowe poszczególnych kwartałów dokonuje się w takich proporcjach, w jakich kształtowały się koszty własne sprzedanych wyrobów i usług w poszczególnych kwartałach roku ubiegłego do sumy rocznych kosztów własnych sprzedanych robót i usług tegoż roku.

2. Jeżeli baza roczna została podzielona na odcki kwartalne według proporcji wynikających z planu na rok bieżący (§ 5c ust. 2), wówczas proporcje te stosuje się również w celu podziału rocznych kosztów bazowych na koszty bazowe poszczególnych kwartałów.

§ 5f. Za podstawę obliczenia kwartalnych baz oraz kwartalnych kosztów bazowych (§§ 5c, 5d, 5e)

przyjmuje się (narastająco) dane za okres od początku roku do końca danego kwartału.“;

3) w § 12:

a) w ust. 4 pkt 3 liczbę „10“ zastępuje się liczbą „5“;

b) w ust. 5 wyraz „dziesiąte“ zastępuje się wyrazem „piąte“;

4) po § 12 dodaje się nową treść w brzmieniu:

„VI Przepisy przejściowe.

§ 13. 1. Bazę dla 1961 r. oblicza się zgodnie z niniejszą instrukcją, z tym że:

1) w przedsiębiorstwach, w których występuje duży asortyment produkowanych wyrobów i usług — w celu obliczenia kosztów bazowych, o których mowa w § 3 ust. 1, przyjmuje się zamiast jednostkowych średniorocznych kosztów własnych za 1960 r. średnie jednostkowe koszty własne wyrobów i usług za II półrocze 1960 r.;

2) w przedsiębiorstwach, w których występują duże odchylenia między asortymentem planowanym a faktycznie wykonanym, jak również w przedsiębiorstwach o sezonowym charakterze produkcji należy — w celu obliczenia kosztów bazowych — zamiast jednostkowych średniorocznych kosztów własnych wyrobów i usług przyjąć planowane na 1961 r. koszty własne wytworzonych wyrobów i usług powiększone w zakresie produkcji porównywalnej o zaplanowaną obniżkę kosztów; sumę obniżki kosztów ustala się przy pomocy średniego wskaźnika obniżki kosztów, obliczonego dla całej produkcji porównywalnej;

3) w przedsiębiorstwach o nieznacznym asortymencie produkowanych wyrobów i usług — bazę oblicza się zgodnie z przepisami niniejszej instrukcji.

2. Jednostki nadrzędne określą dla podległych przedsiębiorstw właściwy wariant uproszczenia techniki obliczenia bazy za rok 1961 z uwzględnieniem warunków, o których mowa w ust. 1.“

Minister Finansów: *J. Albrecht*

Wydawca: CENTRALNA RADA ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmowane są w terminie do dnia 15 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — przez: Urzędy Pocztowe, listonoszy oraz Oddziały i Delegatury „Ruchu“. Można również zamówić prenumeratę dokonując wpłaty na konto PKO Nr 1-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch“ — Warszawa, ul. Srebrna 12.

Cena prenumeraty: kwartalnej zł 10 —, półrocznej zł 20 —, rocznej zł 43 —.

Cena prenumeraty za granicą jest o 40% wyższa od ceny podanej wyżej. Przedpłaty na tę prenumeratę przyjmuje na okresy kwartalne, półroczne i roczne Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch“ w Warszawie, Wilcza 45 za pośrednictwem PKO Warszawa, konto Nr 1-6-100024.

Exemplarze zaktualizowane można nabywać w sklepie przy ul. Wiejskiej 14 w Warszawie. Zamówienia spoza Warszawy należy kierować do Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch“, Warszawa, ul. Srebrna 12.

WYDAWNICTWO ZWIĄZKOWE CRZZ

p o l e c a :

Mgr Henryk Borkowski, Mgr Ludwik Krąkowski

PORADNIK DLA ZAKŁADOWYCH KOMISJI ROZJEMCZYCH

Wybrane zagadnienia prawa pracy

297 stron, cena 30.— zł

Cykl wykładów z prawa pracy, dostosowanych do potrzeb zakładowych komisji rozjemczych. Komplet orzekające znajdują w nich podstawowe informacje praktyczne z zakresu stosowania prawa, omówienie typowych sporów ze stosunku pracy oraz podstawy prawidłowego ich rozstrzygnięcia.

Jan Frąckiewicz

PODSTAWY RACJONALNEJ ORGANIZACJI PRACY I KIEROWNICTWA

122 str. cena 10.— zł

Książka omawia w sposób przystępny ogólne zasady organizacji pracy, podstawy racjonalnego kierownictwa, podstawy i zakres zarządzania przedsiębiorstwem przemysłowym, oraz sposoby i tryb usprawniania organizacji pracy w zakładach. Szczególnie polecamy tę książkę samorządom robotniczym.

Mgr inż. Stanisław Jelnicki

WPROWADZENIE RACJONALNEJ ORGANIZACJI W FAMED 4

60 stron, cena 8.— zł

Na przykładzie racjonalnego zorganizowania zakładu produkcyjnego książka ta w sposób czytelny propaguje zasady i metody racjonalnej organizacji pracy, może więc oddać znaczne usługi działalności samorządu robotniczego, aktywistom związkowym, personelowi inżynierjno-technicznemu, tym wszystkim, którzy interesują się ulepszeniem organizacji zakładów macierzystych.

W. Chmielewski

MAGAZYNY — ZASADY ORGANIZACJI I BEZPIECZEŃSTWA PRACY

514 stron, 257 rysunków, opr. półpł. cena 50.— zł

Podstawowy podręcznik gospodarki magazynowej omawia projektowanie magazynów, wyposażenie techniczne główne, pomocnicze oraz właściwe czynności magazynowe z uwzględnieniem wymogów bhp. Podaje również ewidencję materiałów oraz kontrolę i analizę gospodarki magazynowej.

Wyślijcie zamówienie pod naszym adresem:

WYDAWNICTWO ZWIĄZKOWE CRZZ

Warszawa, ul. Kopernika 36/40

Realizacja zamówień nastąpi w kolejności zgłoszeń

